

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FED-
 ERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 28, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUVIŠKAS SAVAITRAŠIS
"KOVA"
 Išleina kas Pėntnydė. Leidėjas
 LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
 JUNGA AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 29. Philadelphia, 21 d. Liepos (July), 1911 m. Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

L. F. d. M. R. Kryžis republikonų partijoj	345
Patrijotizmas	333
Politiškos žinios	347
KORESPONDENCIJOS	348
MOTERŲ SKYRIUS:	
Ką veikia Londono sufragystės	349
BELETRISTIKA:	
Jasiukaitis Miniatiūros	351
Barabošius Taip buvo	351
SAJUNGOS REIKALAI	353

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
 Lithuanian Socialist Federation of America
 K. VIDIKAS, Editor. A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svieto	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešleis mėnesiams	1.00
Three months	.50	Tris mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"
 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Main 2958.

J. BALTRUŠAITIS

Redaktorius, Dokumentų Rašytojas ir Pinigų Siuntėjas
 2400 Fifth ave. PITTSBURG, PA.

Siunčiu pinigus į visas svieto šalis, pagal teises, gau-
 tas nuo tarptautiško bankų susivienijimo. Greltai ir pigiai iš-
 siuntus į Lietuvą po 4 nedėlių gaunu priėmimo kvitą ir pranešu
 siuntėjui, kada pinigai išmokėti. Išdirbu daviernasčius,
 išjėskau Lietuvoj paliktas dalis. Per mane galite ir laivakortes
 (šipkortes) gaut nebrangiai. Pinigų kainas prisiunčiu pareikalavus.

Patarimai draugiški ir be užmokesčio

"KOVOS" SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:
 plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškams popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta, spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajega, todėl darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expresu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue, PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE MAIN, 2958.

Draugai! Platinkit, kaip kas gali, savo leidžiamą laikraštį «Kovą», kuris drąsiai ir energiška apgina darbininkus ir darbinikiškus reikalus.

Žodis pavieniams sąjungiečiams.

Kaip žinoma, kol-kas, kiek vienas sąjungietis moka po 25 c. į mėnesį, už ką gauna visas Sąjungos privilegijas ir organų «Kovą». Kuopų draugai moka mokesį į Centrą per tarpininkystę kuopos, o pavieniai sąjungiečiai moka tiesiai į Centrą. Užtat Centras turi pavieniams nariams patarnauti visuose Sąjungos reikaluose, kaip kuopos draugams kuopa kad patarnauja. Taigi, visi yra lygūs sąjungiečiai ir visi turi lygiai mokėti. Iki šiol, nežinia kodėl, pavieniai mokėdavo mažiau, negu kuopų draugai — tik po 20 c. į mėnesį. Buvo nelygybė.

Dabar jau bus lygu. Ir pavieniai sąjungiečiai turi mokėti į Centrą po 25 c. į mėnesį; nes už tat gauna iš Centro visas blankas ir kitus pranešimus skyriumi, be kuopos tarpininkystės. Tokiu būdu, su pavieniais dar yra daugiau Centrai darbo, negu su kuopų draugais, o iki šiol jie mažiau mokėdavo. Manome, kad tai visiems bus aišku ir nereikės bereikalingai ginčytis.

Adm.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga igrtyti Farma! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoje lietuviai turi suorganizavę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi susiėlpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoje, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražūs tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėllai. Turime toje apie linkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Paroduome pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
 Peacock, Lake Co., Michigan.

"Prasikaltimai ir Prasikalteliai."

Po tokiu antgalviu yra naujai išleista Sąjungos knygutė. Ši knygutė tik dabar neseniai išėjo iš spaudos. Todėl, manome, kad mylintieji skaityti knygas, užsrašys tuojau ją - prekė tik 10 c.

Nors gyvenime mes daug girdime apie prasikaltimus-prasikaltėlius ir tas atsikartoja beveik kožną dieną visur, bet kad išaiškinti tą plačiau kodėl taip yra, mažai kas gali. Šita knygutė ir yra plačiai ir nuodugnai išaiškinanti prasikaltimų ir prasikaltėlių prasmę. Parašyta ji žinomo visiems amerikiečiams veikėjo advokato C.S. Darrow'o iš Chicagos, ačiu kuriam tapo išgelbėti kalnakasių vadai Meyer, Haywood ir Pettibone. Vertimas labai aiškus ir suprantamas kiekvienam. Tad patariame Sąjungiečiams ir gerbiamiems «Kovos» skaitytojams tuojau išsirašyti minėtą knygelę:

"Kovos" adm. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

- J. BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
- K. DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
- A. L. REIKAS, 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS, Box 195, Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SĄJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIEKVIENAS SĄJUNGIEČIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

- 1. Politiskas minų straikas 5c.
- 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje..... 5c.
- 3. Kovotojų Giesmės..... 5c.
- 4. Priekus Engels..... 5c.
- 5. Moters ir politika..... 5c.
- 6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai..... 10c.
- 7. Darbininkų spauda ir jos priežastis..... 10c.
- 8. Valstybė ir socializmas..... 10c.
- 9. Ateities surėdymas..... 15c.
- 10. «Trinitas» (dar spaudoje)..... 75c.
- 11. Darbininko sveikata..... 10c.
- 12. Socialdemokratų mokslo pamatai..... 20c.
- 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai..... 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmų komedija..... 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLESTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

"K O V A"

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

Neskaitykit „Dilgelium“!

Nea tai bjauriausias laikraštis. Telsybę į akis paenka, ir tai da kaip? Vis pro juokauti. Eina kas DVI SAVAITI. Kas nenori išmėklinti ir greitai padaryt savo protą, tegul nelma „Dilgelium“ nė į rankas! Jore nuclat rašo Z. A., Bevardis, Lydeka iš Krūmo, Jovaras, J. B. iš B. ir kiti. Daug visko sutelpa, nes jau 5-tas sykis pasididino (tokios kaip kiti didieji laikraščiai). Tik kalna ta pati: \$1 metams, 60c pusei metų. O dabar UŽIRŠANTIEMS DUODA PUSĖ DOLERIO DOVANŲ! (knygomis, kokias norit). Jqs arba jšaq doleris tegul kreipiaai šiuo „Dilgelium“ adrees:

Baltrušaitis Bros. 2400 Fifth Ave. ::
::: Pittsburg, Pa.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarišką mokslą universitete vaš Indiana ir baigęs kvotimus augščiausioj ir jau p kutinėj mokykloj New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL, kurioje specialiai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgavo vardą augšto, didžio daktaro. Dr. Ig. STANKUS per kiek laiko buvo miestavų daktaru Indianapolio, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiais ir ganėdinančiais, dabargi pasišventęs labai savo brilių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudavimo per nesąžiningus daktarus, įrengė savo klinikinį ligonbūty ir:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubiai kreipkis pas mane ypatiškaiai ir laišku, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, nesijok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augštesnij mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrj, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išbėrimo, kūno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių ir slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebcėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgascių; nuo greito nušėimo, sunkaus kvėpavimo, persalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių ligų ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų mėnesinių, baltųjų, tekėjimo ir gumbų ligų:

TURIU SPECIJALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ

Ištikus būtinau reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio skilvyje ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai būtų pūslėje, inkstuose, kepenyse ir Arteriose, viską tą su pagelba operacijos galima pašalinti kuogeriausiais ir už menką mokestį. Dėrau taipgi operuojas ant kaulų, smegenų, groių ir lytiškių organų, kaip vyrų taip ir moterų, ištiesinu pritrauktas rankas ir kojas. Išgydau su naujansio būdo operacija rupturą už menką prekę. Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatiškaiai, tai parašykite ką skauda ir kokius neveikumus jaučiate savyje, o aš suprasiu ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisiųsiu ir gyduoles, kaip toli negyventumėte: Amerikoje, Anglijoje, Kanadoje ar kitose šalyse. Atsišaukiantems ypatiškaiai ir dėl operacijų, turiu savo naminį puikų ligonbūty.

BIEDNUS GYDAU DOVANAI

Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str., PHILADELPHIA, PA.

Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12. nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl. nuo 1 iki 5 v.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svioto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tiketus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Revollucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revollucijos gimimo momentą: sukylimą liandies prieš cariską valdžią. Paveikalo didumas 14X16 colių, prekė su pristuntimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarp darbininkų klesos revollucijoniškias mintis.

Norintieje turēt šį paveiklą kreipkitės į **"Kovos" Administraciją.**

KRYZIS REPUBLIKONU PARTIJOJE.

Kad gyvenimo sąlygos Jungt. Valstijose (žinokite, jog mes patįs gyvename tose sąlygose) tampa vis blogesnės, tai tą bus patėmijęs kiekvienas, kuris nors kiek tēmija gyvenimą. Gyvenimui reikalingųjų daiktų kainos kyla, yt koki šmėkla. Kainos kyla, ne žiūrint to, kad Jung. Val. valdybos laivo kapitonu yra p. Taftas, kuris kadaisi gyrėsi, kad, kuomet jis bus šios šalies prezidentu, tai pragyvenimas atpigs. Kad pragyvenimas darosi vis sunkesniu, tą patėmijo net patįs amerikona patrijotai, kurie paprastai susigriebia, kad kas-nors negerai tik tuomet, kada jau esti apgauti ir suvadžioti. Idant atkeršyti republikonams už tai, kad jie nepildė savo 1908 m. prižadų, tai pereitų metų rinkimuose vienį balsavo už demokratus, o kiti visai susilaukė nuo balsavimo. Nemažas skaitlius darbininkų, kurie jau yra pergyvenę kelias demokratų ir republikonų administracijas, pradeda visai netikėti senoms partijoms: jie pamatę tikrąjį dalykų stovį ir stoja į socialistų eiles.

Kad dabartinė republikoniškoji administracija visai save nupuldė visuomenės akyse, tai pradeda tą suprasti ir patįs republikonai. Ypatinai gerą lekciją davė pastarieji rinkimai, kuomet daugelyje grynai republikoniškų valstijų daugiau balsuotojų balsavo už demokratų partiją arba visai susilaukė nuo balsavimo ir tokiu būdu davė progą demokratams savo kandidatus perleisti. Dabar gi republikonai patįs tarp savęs tariasi ir jieško būdus, kaip pakelti savo partijos garbę akyse visos šalies liaudies. Tarpe pačių republikonų atsirado gana pažangių buržužinių reformatorių, kurie būtinai nori, kad Tafto administracija vykdytų radikališkas reformas ir keistų visą taktiką rėdyme šalies. Kita gi dalis republikonų pilnai remia Tafto politiką.

Priežastis to, kad republikonų partija pasidalino į dvi dalis, surandame čia-pat, pačiami gyvenime. Mat, Tafto politikos palaikytojai yra grynai didieji kapitalistai arba jų paklusnūs ranklaidžiai, todėl jie ir remia politiką Tafto, kuris, kaip nužemintas jų tarnas, ištikimai pildo kiekvieno milijonierių klubo prisakymus. Tuom tarpu reformatoriai: La Follette, Clark ir daugelis kitų paėina iš vidurinės luomos, kuriai vis blogiau vyksta prasimušti į viršų, kada trustai viską užgriebę laiko. Todėl, norėdami palengvinti vidurinės luomos stovį, jie būtinai reikalauja, idant trustai būtų aprubežiuoti ir įvykdyta radikališkos reformos. Prieg tam jie bijo, kad busimuose rinkimuose demokratai neišloštų ir visomis pajiegomis varosi ant Tafto, idant šis pakreiptų visą politiką progresyviškon pusėn. Tafto gi palaikytojai tuom tarpu nieko nepaiso, nes jiems nesvarbu, ar republikonai ar demokratai valdybos laivą keravos: juk jie žino, kad, jei demokratai išloš, tai jie labai lengvai galės prisidėti prie demokratų ir tie neblogiau tarnaus kapitalistų reikalams.

Vienas iš progresyviškųjų republikonų La Follette, senatorius iš Wisconsin valstijos, idant gelbėti kaip-nors republikonų partiją, išėjo liepos 12 š.m. į atvirą kovą savo prakalba Jung. V. senatė prieš dabartinį prezidentą Taftą. La Follette prakalbos, trumpai suėmus, patsai turinys yra sekantis:

Jung. Val. prieš 1908 m. rinkimus buvo ką-tik pergyvenusios ekonomišką kryžį, kuris šalies gyventojus paliko gana sunkiame padėjime. Dar daugiau apsunkino neturtingų žmonių gyvenimą dideli mokesčiai ant įvežamų užsieninių gyvenimui reikalingų daiktų. Republikonų partija, tą matydama, prižadėjo, kad ji, jei jos kandidatas bus išrinktas, pažemins mokesčius ant įvežamųjų gyvenimui reikalingųjų dalykų. Prižadėjo dar daugiau, o tai įvesti įstatymą, kad mokesčiai būtų imami nuo pelno. Visi tie prižadai tapo įdėti republikonų rinkimų agitacijos platformoje. Partijos kandidatu tapo pastatytas Taftas, kuris irgi prižadėjo atlikti viską, ką republikonai prižada savo platformoje. Atėjo rinkimai,

ir liaudis, pasitikėdama tiems prižadams, išrinko Taftą augščiausiu pareigų pildytoju visoje šalyje. Vienok po rinkimų, kaip tik Taftas pradėjo savo pareigas pildyti, pasirodė kas kita. Apie tarifą (mokesčius ant įvežamų užsieninių daiktų) išspradžių visai pamiršo, o kuomet jau priėjo prie to klausimo, tai mokesčiai ant gyvenimui reikalingų dalykų tapo paaugštinti, o ne pažeminti, bet pažeminta mokesčiai ant dalykų, iš kurių galėjo pasipelnyti didžkapitalistai. Tokiu būdu tarifo peržiūrėjimas liaudžiai atnešė blogą. Vėliaus, iškilus klausimui apie įvedimą mokesčių nuo pelno, Taftas per savo paklusnus tarnus, taipgi bandė statyti įvairias pinkles. Pagalios, tas dalykas tapo priimtas per kongresą, tada Augšč. Teismas pasiskubino tuojaus jį apskelbti nekonstitucijonališku, ir tokiu būdu prisiėjo jį kongresui dar sykį apkalbėti ir priimti, idant paduoti valstijoms dėl užtvirtinimo, kaip konstitucijos pagerinimą. Pasirodė taipgi, kad Taftas besąžiniškai eikvoja Amerikos liaudies turtą. Pav., jis pardavė kapitalistų grupoms už niekus tūlus žemės plotus, turtingus gamtos turtais. Kada tą patėmijo vidaus dalykų ministerio pagalbininkas Pinchot, tai jis tapo atstatytas nuo vietos. Vienok, kada Pinchot tikrai darodė tas suktybes, tada pasitraukė nuo vietos ir pats vidaus dalykų ministeris, Tafto numylėtinis Ballinger. Dabar Taftas, matydamas, kad liaudis nestovi už jį, nori apmuilyti liaudžiai akis su savo Kanados sutarčia; o ta sutartis tikroje prasmėje yra daroma, kad pasipelnytų kapitalistai. Taftas tarnauja vien turčiams, o ne visai šalies liaudžiai. Taftas apgaudinėja liaudį!

Tokia, trumpai paėmus, La Follette'o prakalba. Be abejo, ji padarys didelį įspudį ant visos šalies liaudies opinijos ir, rodos, atima Taftui paskutinę viltį likti prezidentu 1912m. Reikia tikėti, kad Taftas nebus net nominuotas išnaujo ant prezidento, o bus nominuota ar La Follette, ar plačiai pažįstamas balamutas Rooseveltas. Bet tas ne tiek svarbu, kiek svarbu faktas, kad patįs republikonai išdrįso pasakyti viešai, jog Taftas neprisilauko savo prižadų! Mums, socialistams, žinoma, nėra ko stebėtis iš to, nes mes žinome, kad kapitalistų partijų kandidatai niekad negali įvykdyti gyvenime visų savo prižadų, ir paprastai lieka viešais melagiais. Negali įvykdyti savo prižadų dėlto, kad jų programai sutalsomi tik liaudies akių muilnimui. Norint ištikro įvykdyti vieną arba kitą radikališką reformą, reikėtų aprubežiuoti kapitalistų profitus (gryną pelną), o to buržuazijos politikieriai bijosi, kaip velnias kryžiaus.

Ne, Jung. Val. liaudies būvį nei vienas iš buržuazijos politikierių negali pagerinti, nežiūrint, ar Taftas, ar Rooseveltas, Bryanas, ar pagalios pats La Follette būtų prezidentu. Užganėdinti liaudį ir suteikti jai žmonišką gyvenimą negalima, pakol nebus paimiti liaudies rankosna įrankiai išdirbystės, susinėšimo ir šalies gamtos turtai. O to negali padaryti nei viena buržuazijos partija; jei darytų, tai kastų sau pačiai duobę. Todėl tas darbas lieka vientik mums, Socijalistų Partijai, kuri tik ištikro tegalės pagerinti liaudies būvį, tikroje to žodžio prasmėje. Tą jau ir liaudis pradeda suprasti, todėl vis smarkiau ir smarkiau auga Soc. Partija, kuri, kuomet bus užtektinai tvirta, parodys liaudžiai, kad tik ji ištikro tegali pagerinti visos žmonijos būvį.

L. F. d' M.-R.

Patrijotizmas.

(Užbaiga)

Savo pažvalgose link žmonijos praecities socialistai ir patrijotai gali būti vienokiais; skirtumas pažvalgų kyla dėlei tolesnių žingsnių tautų. Socijalizmo skelbėjai neužgina, kad karės tarp tautų kaip-kada buvo neišvengtinos tose sąlygose, kuriose žmonės senovėje gyveno; nors karės dažnai atnešdavo blėdį abiem kariaujančioms pusėms, vienok kaip-kada buvo vienintėle išieiga. Taip

TOJAB ANKUS
 SAKYDAMAS
 IŠGYDYTI
 DARYMO OPERACIJOS
 PHILADELPHIA

pav., ūmai išdžiuvus dideliems plotams vidurinėje Azijoje, gyvenančios ten atskiros padermės susijungė į vieną didelį ryšį ir traukė vakarų link. Užėjus joms ten pirmesnius gyventojus, stojo į mūsų ant žūt ar būt. Pasilikti ant išdegusių plotų reiskė mirtį; kantis su člabuviais gyventojais Europos reiskė irgi mirtį, bet reiskė taipgi ir pergalę. Kitaip dalykas virto dabar. Tautų reikalai lieka tarptautiniai. Mokslas, pramonė ir išdirbystės įrankiai, gabenimo ir persikėlimo būdai perkeitė senovinį gyvasties palikimo būdą. Jei pasitaiko neužderėjimas Rusijoje, tai rusai nereikalauja dabar pakriksti po visą Europą ar Aziją, plėsdami arodus kaimyniškų tautų, — dabar laivai ir traukiniai gali atgabenti iš tolimiausių žemės kraštų javus ir maistą, ir rusas ūkininkas neturėtų mirti badu, o jei miršta, tai ne dėlto, kad nėra atliekamo maisto pasaulyje arba jo pergabenimas nebūtų galimas, bet iš priežasties nuožmumo plėšikų, kuriems pilna kišenė bereikalingų pinigų yra brangesnė už gyvastį žmogaus. Buvo gadynė, kada žmogus pats ar narlai šeimynos ar artimiausias kaimynas turėjo padaryti daiktus ar išauginti javus, daržoves ir gyvulius, kuriuos vartojo savo gyvenime; žmogus tada neužsiėmė kokiū-nors darbu, kuris tiesiog nebuvo naudingas nei jam, nei šeimynos nariams; bet tada jis nesinaudojo nei kitų šalių išdirbimais, kur gamta suteikė kitokias geroves. Tų žmonių gyvenimas buvo skurdus. Jei ledai išmušė javus ar galvijai išgaišo, tai reikėjo elgetauti. Dabar gi išdirbimai vienos šalies gabenama į kitą; žmonės apsimaino savo triūso valsiais. Dabar žmonės, užsilmdami vienu amatu, gali pažinti jį nuodugnai ir atlikti geresnį darbą; dabar nereikia kiekvienam sėti javus ir auginti gyvulius, kad pragyventi. Žmogus gali visą gyvenimą statyti garlaivius, niekad ant jų nevažinėti ir visgi gerai gyventi; kitas važiuoja traukiniais, neturėdamas mažiausio supratimo apie būdą, kurio garo jėga varo traukinį. Lietuvos ūkininkas pasisūdo lapienę druską, iškasta Karpatų ar Uralo kalnuose, o jam ir sapnuote nesisapnavo, kaip druskos kasyklės gali išrodyti. Jo sūnus Amerikoje neturi reikalo bėgti per dienas ir naktis sausžemiu ir plaukti jurėmis, kad praneštų kokią-nors žinią tėvui. Užtenka įmesti į krasos dėžę laišką. Kas tą laišką neš? Švedas, anglas, vokiečiai, rusas ar kas kitas? Gal žydas, gal lenkas?

Tautos susijungė į didelę žmonijos bendrovę. Kovoje už būvį tauta mato kitoje tautoje draugą, o ne priešą. Socialistai skelbia, kad galutinas susivienijimas tautų į vieną atneš daug naudos kiekvienai tautai, — per tai ir kiekvienam nariui kiekvienos tautos. Tas gi nereikia, kad toks ryšys panaikins tautas. Juk ir susivienijimas padermių (genčių) į tautą nepanaikino šeimynos. Galutinas tautų ryšys yra reikalingas, idant apveikti visų tautų priešą. Tas priešas, pasidėkavojant privilegijoms, augo visose tautose ypatoje monarchizmo, o vėliaus tarptautiškai išsišakoję po vardu kapitalizmo, nors pasiliko ant tų pačių pamatų, kaip ir pirma, t. y. monopoliaus.

Taigi socialistai skelbia visiems, jog naudinga yra žengti tuo pačiu talkininkystės keliu, kurį žmonija vartojo per tūkstančius metų ir kuriuo priėjo prie dabartinio padėjimo. Socialistai tvirtina, pasiremdami ant praeito žmonijos gyvenimo, kad tik socializmas arba visų tautų talkininkystė gali apveikti visų tautų priešą — kapitalistišką surėdymą. Panaikinti kapitalistišką surėdymą visai nereikia išžudyti kapitalizmo palaikytojus. Kapitalizmo panaikinimui gal reikės toli mažiau pralieti kraujo, negu dabartyje praliejama vieną dieną kapitalizmo palaikymui.

Šalininkai patrijotizmo nepažįsta, kad talkininkystė tautų yra naudingas daiktas. Atpenč, gerovę tautos jie mato panaikinti visų kitų kaimyniškų tautų, ir liepia matyti kiekviename svetimtautyje savo priešą; taip vokiečiai, mato savo priešą kiekviename francūze, čekai kiekviename vokietyje, lenkai kiekviename ruse ir vokietyje, lietuviai kiekviename žyde, lenke ir ruse. Idant išteisinti savo bjaurius neapykantos jausmus, jie privadžioja

iš savo pačių rašytų istorijų, būk visos kalmyniškos tautos buvo jų priešais, o kadangi jos buvo priešais, anot tų istoriškų pasakų, tai jos ir dabar yra priešais.

Paimkime pavyzdžiui Rusijos istoriją. Nors raseiniai iš Prūsės (Prusai) išpėrė kailį slavams, visgi nesivadino priešais; tačiau jie ilgą laiką viešpatavo ant šiaurinių slavų ir už visas skriaudas, suteiktas slavams, buvo garbinami carais ir kunigaikščiais; bet polovejai (polovci) ir kazarai tai jau buvo aršauslais priešais. Paskui jų vietą užėmė totoriai, kaip priešai rusų tautos; vėliaus tokiais rusų tautos priešais buvo lenkai, turkai, švedai, tai vėl turkai, francūzai ir vėl turkai ir ant galo japonai ir žydai. Regis, nebuvo valandėlės bėgyje 1000 metų, kad kokia nors kalmyniška tauta nesikėsintų išskersti visą rusų tautą. Bet toje pačioje istorijoje nei žodžio apie monarchizmą, kuris guodžiai siurbė rusų tautos kraują ištyvus 1000 metų. Lietuvių istorija, kad uždengti besąžiniškus besižudymus kunigaikščių dėlei sosto, irgi pripildyta šauksmais, kad aršiausiu lietuvių tautos priešu buvo ne bajorija, kunigaikščiai ir dvasiškija, bet lenkai, totoriai, gudai.

Kas tarnavo Rusijos kariūmenėje, tas žino, kiek neapykantos stengiamasi įkvėpti žodžiais «čuchna», «mordva», «chochol», nors tas pats «čuchna» būtų toli-naudingesnis žmogus, negu jo neapkenčiantis ašerierius; ir čia-pat su tokiu dideliu pasigerėjimu tariama «kazak». Kazokas-vagis, kazokas-plėšikas, gėdintojas moterų, skerdėjas beginklių; kazokas tamsuolis, kuris gyvas neapykanta kitų, — tai pamatas «tėvynės». Ak, kazokų, daugiaus kazokų mums reikia! Mums reikia visokių kazokų! Rusijoje rusų, Lietuvoje lietuviškų, Amerikoje amerikoniškų. Tai įrankis patrijotizmo veikmės. Ar kazokas skerstų žydus Berdičiove, ar gėdintų Kražių moteris, ar daužytų buožėmis galvas «foreigner'ų» Pensylvanijoje, ar kartų revoliucionierius Meksikoje, ar žudytų liaudies užtarėjus ir mokintojus Japonijoje, ar, atmaukęs skrybėlę pakaušiu, išitvėręs «baro» šauktų: «...o mes josim į karužę, jis yra tikras patrijotas, apgynėjas «tėvynės», idealas patrijotizmo. O tas tikras patrijotas nėra nei tautiečiu: raginamas prie neapykantos viso to, kas yra «ne mūsų» ir nesurasdamas momente išsiveržimo patrijotiškų jausmų tų kryžiuokų ir lenkų jis «joja į karužę» su kauniškiais ar suvalkiečiais, ar vilniškiais.

Tikras patrijotas negali būti nei geru kaimynu — nariu padermės: «prišveisti» botagais piemenis kito kaimo, pergalėti muštyne kito kaimo vyrus — tai darbai, kuriais jis didžiuojasi.

Tikras patrijotas negali būti nei geru nariu šeimynos: Nenusisekus «karužėj» prieš suvalkiečius, vilniškius ar kauniškius, jis mėgina «gilluką», nusitvėręs savo moterį už plaukų arba kumščiuodamas vaikus... Ura! Apsvaigintas raugalo ir savo «pergalės» jis, kaipo didvyris po tokių nuoseklių veikmių, virsta skersai lovos, prižadėdamas, «daugiaus duosiu, jei nenutilsite». Gogol'is savo veikale «Taras Bulba» duoda tikrą paveikslą kazoko-patrijoto; tas nesupranta meilės žmogaus link žmogaus, nepažįsta šeimyniškų ryšių, neturi mažiausios nuovokos apie meilę motinos link savo vaikų, jis didžiuojas vien savo žvėriškais neapykantos jausmais.

Daleiskime dėl juoko, kad kokia-nors tauta pavėgė visas kitas tautas pasaulyje. Kas tada bus? Kur pasidės tas ūpas patrijotizmo? — tada padermės vardan patrijotizmo turės pėstis tarp savęs taip, kaip iš priežasties patrijotizmo ūpo lietuviai pešasi tarp savęs, nes pačina ne iš to paties kaimo arba Rusijos kariūmenėje gaivinama neapykanta «chochlu» ir «viatskių».

Aišku, kaip dieną, kad patrijotizmas negali atgabenti naudos tautai nei atskiroms dalims tautos, kaip gentis ir šeimynos; bet gi patrijotizmas skelbiama visose valdiškose įstaigose, kur kapitalizmas gali gauti nors mažiausią parėmimą. Laikė civiliškos karės Suv. Val.; savininkai vergų net įkalbinėdavo mažiems vaikams, kad «jankiai» turi ragus: kad palaikyti vergiją, reikėjo sukelti ūpą patrijotizmo, t. y. neapykantos. Melas neturėjo rubežių. Lincoln šeimyna buvo vadinama negrais.

Kad paglemžti žemę, kurią burai apvalė nuo baisių žvėrių ir pavertė į derlingus laukus, Anglijos plėšikai nepasigailėjo plnigų išdirbimui melagingų pasakų apie nuplėšimą garbės visai anglų tautai. Anglų tautai labai daug lėšavo tas apsirikimas-įpuolimas į patrijotišką upą. Bet plėšikai gausiai pasipinigavo. Amerikoje irgi sukilo upas patrijotizmo: neapykanta linkui ispanų buvo išlieta srovėje švino. Kiek tautai tame naudot? Tauta turi mokėti brangiaus už cukrų ir turi storapilvį kapitalistą už prezidentą, kuris pas popiežių(?) nusipirko sau prezidentystę. Kada šio storiolio bičiuolis Diaz pradėjo riestis, it svylanti tošis, tai vėl stengiasi sukelti upą patrijotizmo... bet šiuo sykiu nepavyko. Ir da syki bandyta sukelti tą įrantį upą. Pulkauninkas amerikoniškų kazokų vėl pavadino darbo žmones «negeistiniais piliečiais», vėl šaukia neapkęsti tikrai naudingų visuomenės narių, kad kazokai, pilnoje prasmėje žodžio, neprarastų plėšikų ir skriaudėjų vietų amerikoniškoje tautoje.

Palaikymui patrijotizmo upo butinai reikia pastatyti dalyką klaidingai. Kad praplatinti lauką išnaudojimui, patrijotai griebias melo, jie perstato liaudžiai kokią-nors kaimynišką tautą esant priešų «musų» tautos ir išranda, kad ta tauta kėsinas ant «musų» liuosybės. Jei patrijotams pasiseka, tai įvyksta karė; nors ištikrųjų, pavyzdin, Rusijos ukininkui niekad neatėjo į galvą bėgti, pametus žagrę ir mylimą šeimyną, į kraštą svieto žudyti japonus, o japonui žvėjui nesisapnavo, kad galima pagauti daug žuvies ant kiaukarų Uralo ar Kaukazo kalnų; vienok įvyko baisi skerdynė. Patrijotams pasisekė: sukėlė upą patrijotizmo ir pasipinigavo.

Rusijos patrijotai skelbia, kad žydu tautą tai gauja išnaudotojų. Kad patraukti liaudį į savo pusę, jie įstatymais užgynė žydams apsigyventi vidurinėje Rusijoje, neva apgynimui tautos nuo išnaudojimo. Toks atėmimas teisių nuo žydu neatneša naudot rusams. Viena, kad ne visi žydai yra išnaudotojai: yra tarp jų amatininkai ir žmonės darbo, neigi jie pavirstų iš amatininkų į išnaudotojus. Taip, Sibijoje gyvenanti žydai užsiima amatais, net ir ukininkyste. Kita, kad dabartyje rusai išnaudojami iki paskutiniam. Taigi aprubežavimas teisių žydams įrengtas dėlto, kad visas išnaudojimo pelnas patektų į patrijotų rankas ir kad rusas persistatytų sau priešus tautos kitoje tautoje, nematydamas tikro savo priešo. Tokio-pat įrankio griebias išnaudotojai visų kitų tautų.

Perstatydams priešą klaidingai, patrijotizmas lieka didžiausiu varžytoju pažangos. Jei skelbėjams patrijotizmo tikrai rupėtų gerovė tautos, tai jie turėtų pirmiausia nulipti nuo pečių tautos, nukelti kada-nors nepanešamą sunkumą militarizmo, bergždžią biurokratiją ir monopolius rankose kelių.

Jei daleisti, kad patrijotai, t. y. skelbėjai neapykautos link viso to, kas «ne musų», — buvo jau ir tada, kada tautų da nebuvo, o buvo vien padermės, tai jau ir tada jie priešinos talkininkystei padermių, susivienijimui į tautas, tai tada jie užsipelnijo «tautos ėdikų» vardo, kaip kad šiandien jie yra žmonijos ėdikais. Ir kaip, nepaisant tautos ėdikų, padermės susitelkė į tautas, taip, be abejonės, nepaisant žmonijos ėdikų patrijotų, įvyks susivienijimas tautų arba tarptautiškas socializmas.

Taigi skirtumas socializmo ir patrijotizmo tame:

Rėmėjai socializmo skelbia, kad sekančiu musų žingsniu turi būti talkininkystė visų tautų su lygiomis visoms tautoms teisėmis. Be lygybės teisių tautoms negali būti lygybės teisių padermėms, šeimynoms ir atskiriems žmonėms. Talkininkystė tautų reikalinga atrėmimui abelno priešo — kapitalizmo, kuris smaugia kiekvieną tautą, kuri naudojas civilizacija.

Rėmėjai patrijotizmo gerovę tautos mato pavergime visų kitų tautų apart savo ir skelbia neapykantą kitų tautų; jie priešingi lygybei teisių ir pripažįsta viršystę tik tam, kas yra «musų». Jei kuri-nors tauta pavergtą ar išnaikintą kitas tautas, tada «mu-

su» padermė turės išnaikinti ar pavergti visas kitas padermes «musų» tautos; o tada vėl «musų» gentis stengsis panaikinti ar pavergti visas ne «musų» gentis, o «musų» šeimyna bus viešpatuojančia šeimyna, o «aš» bus karalium — neaprubežiuotu valdonu.

Aš nenoriu patekti į skaitlių pranašų ir susilaikysiu nuo pasakymo, kuriuo keliu eis liaudis, nors gerai tai žinau. Nenorėdamas, vienok, girtis per daug savo žinojimu, aš klausiu:

Jei tautiškas ryšys įvyko atsigynimui nuo tautiško priešo, tai kodėl neįvyks tarptautiškas ryšys atsigynimui nuo tarptautiško priešo? — to aš nežinau.

P. Kietis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika. Tarišo (muitų) veikmė praranda savo reikšmę aktyvaizdoje naujo kapitalistų sumanymo: tvirti tarptautinius trustus. Tarptautinis plieno trustas jau kaip ir sutvertas Bruxelles, Belgijoje. Demokratai kongrese mano pažeminti muitus ant įvežamojo iš užrubežio plieno, ir jie tikisi tokiu būdu papiginti plieno prekę namie, Amerikoje. Esą, papiginus muitus, kultų kompeticija (lenktynės, varžybos) tarp Amerikos plieno «karalių», iš vienos pusės, ir kitų šalių plieno išdirbėjų, iš kitos. Bet demokratai ir nepamislijo apie tarptautinį plieno trustą, kuriame susivienija Amerikos plieno išdirbėjai su svetimžemiais išdirbėjais.

Jeigu visi plieno didžiūnai susivienijo į vieną trustą, tai kur gi čia įeis kompeticija iš pusės svetimtaučių?

Ir kas atsitiko plieno pramonijoje, tas laipsniškai atsitinka ir kitose pramonijose. O tas reiškia, kad žemi muitai, augšti muitai ar liuosos prekybos neturės mažiausios įtekmės ant reikmenų prekių.

Nežiūrint to, tikėtina, kad sekančiuose 1912 m. rinkimuose į prezidentus, demokratai vylios nemąstančius darbininkus pažeminimais muitų ir kitais vyliugingais žadėjimais.

Senatorius Owen, iš Oklahomos, padavė kongresui bilą, kad būtų įsteigtas Jung. Valstijų sveikatos departamentas (skyrus). Savo įnešimą jis pamatavo tuomi, kad Jung. Valstijose nuolatai randasi 3,000,000 sunkiai sergančių ypatų ligomis, kurių galima būtų išvengti. Nuo tokių ligų į metus miršta virš 600,000 žmonių, arba kasdieną virš po 1,700, arba daugiau kaip vienas kas minutą. Tos pirmlaikinės mirtys, sako jis, pacioa iš suteršto vandens, nešvaraus ir fabrikuoto (netikro, su netinkamais primaišymais) maisto ir vaistų, o taipgi iš nešvaraus užlaikymo miestų iš stokes daktariško patarnavimo ir džiovos.

Owen karštai, bet teisingai užbaigė savo nurodymus:

«Kam jų rūpinatės užlaikyti gerame stovyje anglų kasyklas, bet ne angliakasių? Kam rūpintis apie gyvenimą augmenų, o ne apie žmonių? Kam rūpintis apie užlaikymą gyvasties gyvulių, o ne žmonių?

«Tas ilgai tęstis negali».

Austrija. Sulyg naujasių žinių, pasekmės rinkimų į Austrijos parlamento (Reichsraht) Žemąją Rumą (Obgeordnetenhau) yra šiekios: vokiečių laisvoji partija įgijo 111 mandatų, čekai 81, socialdemokratai 80, (kurie pagal tautas dalinosi šiaip: 44 vokiečiai, 26 čekai, 7 lenkai ir 3 italai), krikščioniškieji socialistai 76 (pereitame parlamente jie turėjo 96), pietiniai slavai 36, kiti mandatai išsidalino tarpe nežinomų, nežymių partijų.

Kiek iki šiam laikui matoma, socialdemokratai pakol

kas turi vieną mandatą mažiau, negu pereitame parlamente. Vienok iš rinkimų rezultato turime džiaugtis. Džiaugtis todėl, kad krikščioniškieji socialistai tapo supešti ir nustojo net 20 mandatų. Ne pro šalį mums bus pažvelgti čion, kas per sutvėrimai yra tie krikščioniški «socialistai».

Neseniai buvusios galingos krikščionių socialistų partijos gimtinė ir išauklėjimo vieta yra Austrijos sostapilė Viena. Viena buvo derlinga dirva tos partijos išaugimui iš tos pusės, kad ten vedama nuozmi konkurencija tarp vokiečių vertelgų bei amatninkų su žydais vertelgoms ir amatninkais. Krikščioniškoji socialistų partija gi yra perdėm atisemitiška (prieš-žydiška), todėl visa Vienos vokiškoji smulkioji buržuazija linko prie krikščioniškųjų socialistų, kurie kaip matoma tiktai pagal vardą buvo socialistai, o ištikrųjų tai vieni iš didžiausių dabartinės tvarkos palaikytojų. Įžymiausiu ir veikliausiu krikščioniškųjų socialistų vadu buvo Lueher. Šis talentuotasis Vienos delegatas sugiebė išdirbti programą, kuris, iš vienos pusės, siūlyo socialistiškas reformas ant naudos vidurinių luomų, o, iš antros pusės, skleidė antisemitišką dvasią. Vidurinės luomos, kurios seka paskui bile kokį reformų siulytojų, ir mažiau susipratę darbininkai išrinko daugiausia krikščioniškųjų socialistų į kandidatus—20 iš visų 33 Vienos atstovų. Prie krikščioniškųjų socialistų pristėjo ir kaimiečiai, kurie paprastai yra atžagareiviški.

Budami pagal skaitlių didžiausia, partija, priešpaskutiniame parlamente krikščioniškieji socialistai išrinko iš savo tarpo pirmininką Žemamjam Rume ir nekurie iš partijos narių užėmė ir ministerių vietas. Patsai Lueher tapo išrinktas Vienos bugamistru (majoru)

Vienok politikoje pasirodė, kas jie per paukščiai. Taip va: Apie išpildymą savo prizadų, duotų laike rinkimų, visai pamiršo; susidraugavo su aristokratiška reakcionierių partija ir pagalios rėmė paaugstinimą muito ant įvežamųjų gyvenimo reikmenų. Tas atsiliepė ant maisto prekių ir darbininkai, kurie rėmė krikščioniškuosius socialistus, ir smulkieji buržujai suprato, kad jie apgauti. Neužteko dar to. Krikščioniškieji socialistai ėjo dar toliau: jie skolino nuo garsiojo bankieriaus Rotschildo (nors pastarasis ir žydas, vienok jo pinigai krikščioniams socialistams nesmirdėjo) dėl vedimo atisemitiškos kovos.

Na, atėjo teismo diena—rinkimai ir krikščionys socialistai tapo nubausti. Taip, Vienoje, savo geriausioje tvirtovėje, jie tegavo tik 2 mandatų iš visų 33. Socijaldemokratų tuo tarpu gavo 19 mandatų (pirmesniuose parlamentuose jie vos 9 mandatų teturėjo). Nežiurint to didelio nepasisekimo krikščionims socialistams Vienoje, jie susikolektavo 76 mandatus. Jųjų dabartiniai rėmėjai tai daugiausia kaimiečiai. Vienok tarpe naujai išrinktųjų mažai tėra antisemity. Antisemitams visai nesisekė; pav, Vienoje nei vienas iš įžymesniųjų krikščionių socialistų partijos vadų netapo išrinktas, dėl to kad jie visi antisemitai. Čion turime pridurti, kad Lueher, didžiausias žydų priešas, jau pasimirė.

Balsų socialistai gavo daugiau, negu priešpaskutiniuose rinkimuose, bet tikras skaitlius dar nežinomas. Visgi rinkimų pasekmėmis galima užsiganėdinti ir siųsti musų drau-

gams Austrijoj širdingiausias pasveikinimus už jų pasekmingą kovą su šios tvarkos palaikytojais.

—d'—

Portugalija. Portugalijos monarchistai vis dar negali pamiršti, kad Portugalijos sostas tuščias ir šalies reikalus tvarko ne «dievo pateptas» valdonas, bet šiaip jau žmogus, išrinktas per šalies liaudį. Sykis nuo sykio vis dar bando sukilti, su pagelba sukurstytų kaimiecių, vienok tie sukilimai nevyksta ir, kaip matoma iš pastarųjų rinkimų pasekmių, tai ir ateityje jiems nevyks. Atsibuvusiuose šalies rinkimuose ėmė dalyvumą 1,600,000 balsuotojų, iš to skaitliaus už republikoniškąją valdžią balsavo 1,520,000, o už visas kitas partijas tiktai 80,000. Rodos aišku, kad monarchistų manymas sugrąžinti ant sosto išguitąjį Manuelių yra tik svajonėmis.

Šiomis dienomis taipgi atsibuvo ir Portugalijos socialistų partijos kongresas. Tasai kogresas yra ketvirtas iš eilės, o pirmutinis, kaip respublika įsteigta. Kongreso svarbiausia užduotis — tai išdirbti partijai taktiką, kaip elgtis po respublikuoju režimu. Partija iki šiam laikui yra gana silpna ir dar neturi nei vieno atstovo parlamente, bet balsų gavo daugiau, negu kurios kitos mažos partijos. Portugalijos socialistai savo rankose turi gana aštrų ginklą—spaudą. Partijai priklauso keturi laikraščiai, iš kurių du išeina Lisabonoje; jų spausdinama 52,000 egzempliorių. Reikia tikėtis, kad dabartinėse laisvesnėse sąlygose partija augs daug sparčiau ir sekančiam kongrese atstovaus daugiau susipratusių darbininkų.

—d'—

K O R E S P O N D E N C I J O S .

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, nepersviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

YONKERS, N. Y. Gegužio 7 d. buvo prakalbos, parengtos vardu LSS, 30-tos kuopos. Kalbėtojais buvo J. Šaltis ir J. Šukys iš Brooklyn, N. Y. Prakalbų pasekmės puikios: atgaivinta bimirštanti viršminėta kuopa, prie kurios buvo likę vos du nariai. Po prakalbų prie kuopos prisirašė 15 naujų narių.

Gegužio 21 d. kuopa laikė nepaprastą susirinkimą. Čia liko paskirta kp. viršininkais: organizatorium J. Norbutas, fio. sekr. T. Navikas, izd. A. Butautas. Ant šio susirinkimo prisirašė prie kp. 4 nauji nariai.

Birželio 18 d. atsibuvo mėnesinis susirinkimas. Šiuom kartu tapo įtaisytas kp. knygynas iš knygų, kurias paaukavo kai—kurie nariai. Knygynas tuo tarpų susideda vos iš poros su viršum tuzinų egzempliorių, bet žadama knygyną neapleisti, didint. Šiame susirinkime prie kuopos prisirašė 7 nauji nariai.

Geros kloties draugams yonkersiečiams ir linkėtina, idant įgiję socialisto vardą, stengtumėtės ant visados pasilikti to vardo savininkais.

Yonkersietis.

BOCKFORD, ILL. Liepos 2 d. atsibuvo pašventinimas naujos lietuviškos bažnyčios, bet, iš priežasties mažo skaitliaus vietinių lietuvių katalikų, buvo pakviesta bažnytinės draugystės iš Beloit, Wis.

Pašventinimas atlaikyta apie 11 val. prieš piet. Pirmiausia vietinis kun. Malinauskas liepė sueiti į bažnyčią draugystėms iš Beloit, o paskui tiems, kurie norėtų nemažiaus \$1.00 aukaut ant bažnyčios, sakydamas, jog «tokis zokonas». Negana to, kad pats kunigas dolerius rinko, ale da ir du apaštalu palei duris pastatė. Išgirdę naują žokoną, ir tikintieji neteko kantrybės; sako, neturiu dolerio, tai eisiu namo. Taip ir išsiskirstė kas sau, kalbėdami: «kas žino iš kur kunigas tą naują zokoną gavov».

Girdėjau, jog už sliubą jau padaryta prekė \$18.00, pagal naują zokoną, o už velykinę \$2.00; lenkams gi velykinė dykai, nežinia kodėl. Ar tik nenorima šitokių prielankumu lenkams ir juosius pasijungti? Mat, lenkai ligšiol bažnyčia nesirupino.

Pranas Siaurusevičius.

MELEROSE PARK, ILL. Čionai lietuvių yra apie 3000, bet jie neturi jokios apšvietos draugijos. Vietinė LSS. 43 kuopa neseniai susivienijo su Soc Party, bet draugai nesilanko ant susirinkimų ir naujų narių mažai teprisirašo.

Girtuoklystė pas mus žydi ir išduoda gausius vaisius. Štai neneldienio vakare, 2 d. liepos du mūsų tautiečiai apsišaudė, budami be sąmonės iš pasigėrimo. Tai buvo A. Miko laičis, peršautas per vidurius, ir W. Drėskeris, kuriam peršauta ranka. Abudu guli ligonbutyje.

M. J. Butvilas.

DETROIT, Mich. LSS. 15-ta ir 116-ta kuopos surengė ginčus klausime: «Kas mokslas yra teisingesnis — Rymo katalikų ar laisvamanių?» Buvo pasiūsta tam tyč žmonės, kad pakviestų kokį kataliką, katalikų tikėjimo žinovą, kuris galėtų atsiremti prieš laisvamanius debatuose ir darodytų laisvamanių mokslo klaidas. Bet niekas iš katalikų nepribuvo į ginčus. O čia, rodos, butų kam katalikų tikėjimą apginti: yra keli klerikai ir kun. Valaitis. Tas kunigas giriasi esąs labai mokytas; sako, mokinaus 18 metų, žinau surėdymą pasaulio ir dievo mokslą ir galiu stot į ginčus su bile kuo. Vienok, kada keli parapijonai nuėjo kviesti jį į ginčus ir kada jis perskaitė pakvietimą, tai atsiskakė eit į ginčus su laisvamaniais, nors nepasakė kodėl.

Atejus paskirtam laikui, prigūžėjo žmonių pilna svetainė (prasta svetainė — sklepe). Publikos tarpe buvo daug moteriškos lyties ypatų.

Iš pusės laisvamanių kalbėjo M. Mockus, iš katalikų pusės — niekas, Mockus gambiai sukriticavo biblijos šventą paėjimą ir išvedė, kad biblija yra tai pasakiškai-istoriškas

zydu tautos dokumentas. Pasakė kelis atsitikimus, kur dievas ir aniuolai yra biblijos priverčiami lošti juokingą rolę; kur viena biblijos vieta prieštarauja kitai jos vietai etc.

M. Mockui kalbant, visi užsilaiškė pavyzdinčiai, išimant F. Siugzdą — krikščionišką socialistą, kuris šnekėjo ir dalino kitiems papirusus per prakalbą.

Neseniai čia iš proto išėjo Juozas Mikulis, iš priežasties didelio girtuokliavimo, kaip žmonės sako.

Praeivis.

MOTERŲ SKYRIUS.

Ką veikia Londono sufragistės.

Daugumas mūsų girdėjo apie Londono sufragistes. Taniausia laikraščiai praneša apie taip vadinamas «kariaujančias» sufragistes. Bet «kariaujančios» sufragistės yra tik mažas skyrius iš labai skaitlingos sufragisčių armijos Londone. «Kariaujančiomis» sufragistėmis vadinasi tos sufragistės, kurios veiksniškai priešinosi policijai, kada ta nori jas suvaldyti, nedasileidžia save įtraukti į valdiškus žmonių surašymus, daro demonstracijas prieš valdiškų įstaigų butus ir tt.. Tas sufragisčių skyrius jau taip pagarsėjo, kad daug didesnė žmonių pusė paprastai persistato sau sufragistę, kaipo kokią moterį-kazoką.

Iš sufragisčių organizacijų Londone—paminėsime tik kelias žymesnes, kuriomis yra: Artisčių Privilegijų Susivienijimas, Moterų Drauginė ir Politiška Unija, Laisvės Bendrovė, Moterų Konstitucjonalsių Draugija ir Moterų Aktorkų Bendrovė.

Moterų Drauginė ir Politiška Unija turi savo 16 raštinių Londone ir 19 raštinių kituose miestuose. Ji užlaiko 110 apmokamų ypatų vedimui Unijos reikalų, nerokuojant didelių skaičių ypatų, kurios be algos iš liuso noro dirba Unijai. Centralinėje savo raštinėje Unija turi 37 kambarius. Unija išleidžia savaitinį laikraštį «Balsai Moterims». Tas laikraštis daugiausia išparduodama liuosnorių merginų, kurios stovi valanda po valandai ant kampų gatvių lyjant ar sniegant, karštyje ar šaltyje.

Unija turi skaitlingą kalbėtojų skyrių, kurios pribuna su patarnavimu prie pirmo pareikalavimo. Unija užlaiko tam tikras klisas lavinimui kalbėtojų. Ji turi Londone 6 knygų sąkrovą, kur tonai literatūros buna parduodami ir išdalijami.

Unija apturi gausingas aukas nuo vyrų ir moterų. prijauciančių moterų judėjimui. Taip, kartą per vieną susirinkimą apturėta \$45.000 aukų. Unija reguliariškai laiko du kartu į savaitę susirinkimus, kuriems pasamdo dvi milžiniškas svetaines, ir tos svetainės esti visuomet pilnos uolų vyrų ir moterų. Paprastai Unija turi po kelis desėtkus susirinkimų į savaitę įvairiose Londono dalyse.

Unijos darbas skleidžiasi ant visos Anglijos ir ji turi

tukstančius savo narių Skotijoje, Irlandijoje ir Valijoje. Unija turi, taip vadinama, «Savęs Išsivadėjimo Savaitę», kurioj Unijos narės privalo darbuotis su didžiausiu pasišventimu, nepaisant kad ir žymių fiziškų nepatogumų. Kelios savaitės atgal Unija nutarė, kad jai reikia turėti savo izde pilnai \$500,000. Desėtkai tukstančių dar stokavo iki tai sumai.

Svarbiausiu darbu, kuris turėjo but atliktas per «Savęs Išsivadėjimo Savaitę», buvo davedimas izdo iki \$500,000. Ir tas pasekmingai atlikta.

Unija turi daugybę politiško darbo, organizuodama si prieš rinkimus, dalyvaudama surengime straičių tarp moterų etc. Taigi neuždyką desėtkai tos organizacijos narių gauna apspazinti su kalėjimu.

Kaip gi publika žiuri į narsią, kareivingą taktiką tų moterų? — Tuli pritaria tai taktikai, tuli priešinasi. Nors galima girdėti, kaip kai kuriems nepatinka budai, kuriais kovoja «kariaujančios» sufragistės, bet ir didžiausieji sufragisčių priešai gerbia nepergalimą dvasią tų moterų, jų didvyrbę ir pasišventimą.

Jeigu tiek atlieka Moterų Draugyste ir Politiška Unija, rodytus mažai kas lieka veikti kitoms sufragisčių organizacijoms. Bet ar taip yra?

Pažiūrėsime.

Londone yra kita kariaujančių moterų bendrovė — tai Laisvės Bendrovė. Tos bendrovės drąsios parodos pasidarė paprastu apsireiškimu Londone. Bendrovė išsiskiria nuo kitų tuom, kad parodose neša vėliavas su karčiais protestuojančiais parašais ir su paveikslais, kurie reiškia apgarsinimą atviros kovos moterų skriaudėjams. Tokio-pat turinio atsišaukimai ir paveikslai apščiai esti dalijami žmonėms ir lipdomi prie stulpų, prie sienų ir tt.. Kur bus didžiausias žmonių susispietimas, kur bus smarkiausias minios judėjimas, ten rasis kareivingos Laisvės Bendrovės moteris, protestuojančios prieš neteisības iš atžvilgio į moterų lytį.

Kaip jau buvo minėta, dauguma persistato, buk sufragistės mažai ką daugiau teveikia, kaip tik grumiasi su policija, mėto akmenimis į automobilius ir šturmuoja parlamentą. Jeigu tokia vsų sufragisčių butų taktika, tai ir Artistų Susivienijimas turėtų atlikinėti tokį darbą, kuris nieko bendro su artistišku neturi! Suvis ne! Artistų Susivienijimas moka panaudoti dailą, kad kovojus už moterų tiesas: Artistės piešia paveikslus vėliavoms ir atsišaukimams. Jos išrėdo švetaines ir surengia procesijas, ir jų surengtos procesijos nešioja dailės žymes. Jų rengiami politiški protestai, perstato tikrą dailės reginį. Paskui vėla, artistės piešia atvirutėms paveikslėlius, žinoma, tokius paveikslėlius, kurie ką-nors pasako už teisių lygumą moterims. Apie praėjusias kalėdas Artistų Susivienijimas išleido 1.000 didelių artistiška apdirbtų atsišaukimų, 6,000 kalėdinių atviručių ir 25,000 lapelių su paveikslėliais. Artistės yra išdavusios kelias knygas eilių, pritaikytų moterų judėjimui. Tai tiktai ke hios pastabos kas link Artistų veikimo.

Didžiausia sufragisčių organizacija Londone — tai Moterų Konstitucijonališčių Draugija, kurios narės paprastai

yra vadinamos Konstitucijonalistėmis. Šita draugija yra susitvėrusi 50 metų atgal. Tie 50 metų tai laikatarpis tvirto pasistengimo, kautybės, disciplinos ir narsumo, kuris niekuomet neapleido Konstitucijonalistės, nežiurint to, kad jos tiek kartų buvo pergalėtos. Kassyk po tokios pergalės jos iš naujo, su nauju gyvumu, kilo ir stoji kovon. Bet jų kvos budai daug kuomi skiriasi nuo kariaujančių sufragisčių budų: Idant apturėti lygias su vyrais balsavimo teises, Konstitucijonalistės tevertoja tiktai konstitucijonališkus ginklus ir jokių kitų. Savo propagandą jos varo per savo organą «Abel-ną Užuotį» (Common Cause). Jos stato savo kandidatus į parlamentą, laiko po apie 20 susirinkimų į savaitę ir turi savo skyrius arba kuopas Skotijoje, Anglijoje, Irlandijoje ir Valijoje. Jos paduoda miestų taryboms įvairius įnešimus (bills) ir reikalavimus ir prašo, kad miestų tarybos pasirašytų po jais ir paprašytų ministerių pirmininko, idant jis taip dalykus sutvarkytų, kad parlamentas turėtų laiko vieną ar kitą moterų įnešimą ar reiklavimą apsvastyti. Dabar Konstitucijonalistės turi sutaisiusios, taip vadinama, «Susitaikymo Įnešimą» (Conciliation Bill) — svarbiausią visų įnešimų, kokie kada lygšiol buvo sufragisčių sutaisyti. Manchesterio miesto taryba jau pasirašė po tuo įnešimu ir kitų miestų tarybos pažadėjo padaryti tą-pat.

Reikia atsilankyti į Konstitucijonališčių susirinkimą, o pamatysi, jogei jos yra pasiryžusios kovoti dėlei gavimo moterims balsų, net jeigu reiktų joms visą amžių kovoti.

Aktorkų bendrovė susideda iš moterų, kurios turi bent kokį sąryšį su teatraline profesija (užsiėmimu). Aktorkos prisilanko ramios švietimo taktikos. Jos rengia tam tikrus susirinkimus, kur aiškinama moterų teisės ir reikalai, lošia teatruose veikalus, laiko paskaitas ir pardavinėja literatūrą — vis su tuo pačiu tikslu akyveidoj.

Svarbiausiu, tačiau, Aktorkų darbu yra rengimas teatrališkų perstatymų. Perstatymai yra lošiami publikai uždyką, ir visados šitokie perstatymai yra publikos reikalaujami. Sufraigistės Aktorkos, kurių Londone yra 200, turi pačiame Londone tiek darbo, kad vargu begali ir apsidirbti. Vienok kai-kada jos, matant reikalą, išsiunčia iš savo tarpo drauges sulošti kokį veikalą viename ar kitame mažesniame mieste. Jeigu savųjų aktorkų neštenka, tai esti ir iš šalies pasamdoma. Sufraigisčių Aktorkų susirinkimuose neretai linksmina svečius pirmos klisos teatrališki šolentai, kaip pav. ponja Brena.

Sufraigistės Rašytojos irgi atlieka didelį darbą naudai moterų politiškosios lygybės.

Kas įdomu, tai kad moteris anglikoniško ir kitų protestoniškų tikėjimų turi sufragisčių draugystes, o kas įdomiausia, tai kad ir moteris katalikės neseniai susitvėrė sufragisčių ratelį. Ir visur susidursi su tuo moterų judėjimu.

Taksų rinkėjai tankiausia gauna susidurti su tuo moterų bruzdėjimu. Moterų Susivienijimas Pasipriešinimui prieš Taksų Rinkimą visur nurodo neteislingumą valdžios, kuri reikalauja, kad moteris mokėtų taksas, o neduoda moterims pilietiškių teisių. Jos laikosi nuomonės, jog mokėti taksas

o neturėti teisės balsuoti — tai tironystė.

Ir taip vyksta moterų kova už moteris. Rodosi, kad nėra galo ilgai sufragisčių eilei, nėra galo darbui atliktam, nėra galo darbui užmąnytam, nėra galo pasišventimui, su kuriuo tos moteris triusia.

Taip tai Anglijos moteris kovoja už balsavimo teises — atiduodamos viską, priverdamos save užmiršti, kad jos esti apveikiamos, pergalimos. Ir galų gale jos nebus pergalimos. Jos laimės viską, kaip jos atidavė viską.

BELETRISTIKA.

Miniatiuros.

Iš ukrainių kultūros —

K. Jasiukaitis.

I

Tyliau, tyliau skaitykite šią apysaką... Čia, netoli jūsų, mirė šiandien jauna mergaitė ... Dangus švietė akyse, kuomet ji gyveno, šiluma iš jos sklaidėsi aplinkui, ir kiekvienam žmogui darydavos šviesiau, kuomet ji, rojus gėlė, linksmos ir džiaugėsi... O dabar pagelto, kaip ruduo, jos veidas, įdubo akys, pasinėrė į gilias duobes, kaktą ir lupas atraukė vienoda spalva...

Paklusniai ir bejėgiai nusiųro jos rankos, visa ji — jauna — guli baltuose drabužiuose, o prie galvos, tartum sergėdamas negyvą lavoną, stovi vaškinės žvakės...

Palengva, tyliai skaito kunigas psalmus ... taip ir jūs... tyliau, tyliau skaitykite šią apysaką.

II.

Tyliau, tyliau skaitykite šią apysaką ... Čia, netoli jūsų, suterenoj-urve pasislėpė žmonės ... Atsargiai užkarstė visus langus, tvirtai uždarinėjo visas duris ir ėmėsi darbo — laisvės darbo ... Renka raides, sudeda jas į ugninius žodžius, — o patįs, žodžių pranašai, tyli, yt nebyliai — tik retkarčiais ištaria trumpą žodelį ... Net ir dainuoti negalima tos dainos, kurią dainuoja prie darbo. O lauke kiti jau žmonės, yt šunes, slankioja skersgatvyj, — tat tie, kurie nori parduoti brolių ir už jų mirtį nusipirkti sau gerovę. Ir vaikštinėja jie, tie žmonės, — pažvelgs langan, bet tylu urve; ten viduryj dirba šventą darbą, tiktai vienas pusbalsiai skaito rankraščių; — taip ir jūs ... tyliai, tyliai skaitykite šią apysaką...

Leonidas Andriejev.

Taip buvo.

Sulietuvino Barabošius.

— Bet kur gi despotas? — staiga užklausė vienas ir su griežtą už pečių kitą — sakyk man, kur despotas?

— Nežinau, man gėda ten eiti.

— Baisios mintys! Argi ištikro niekystė yra despotizmas? Ar tikrai niekšai yra despotai?

— Nežinau. Man gėda.

Mažamjam kambarij užstojo tyla, bet iš visų pusių —

iš tautos atstovų susirinkimo pusės ir miesto placiaus, kur susirinkusios minios žmonių — plaukė skardus atbalsis. Gal būt, kad kiekvienas kalbėjo patyliu, bet sykiu, kada jų kalbos susiliejo į vieną atbalsį, tai išsiklausė lyg jurių bangavimas. Ant sienų pasirodė raudonos juostos ir raudoni plėmai — matomai, žemai už langų uždegė lempas. Kai kur netolies pasigirdo kareivių žingsniai ir patylus ginklų tarškėjimas, permainė sargus. Ką jie sergsti: ar tikrai jį?

— Jis reikia prašalinti iš valstijos.

— Ne, to liaudis nedaleis. Jis reikia nužudyti.

— Bet tada bus nauja apgavystė!

Pagal sienas šokinėja raudoni plėmai ir vaizdinasi tamsūs, į dumus panašūs šešėliai: tarytum per sapną slenka kruvinos praeities ir dabarties dienos — ir nėra joms galo. Ant miesto placiaus pasididino trukšmas; jau girdisi atskirų žmonių šauksmai:

— Aš šiandien pirmą sykį savo gyvenime pajaučiau baimę.

— Ir sumišimą. Ir gėdą.

— Ir sumišimą. Duok man ranką, broliuži. Kokia ji šalta...

— Čia, prieš nežinomąjį pavojų ir didelės gėdos momente prisiegsim, kad mes neparduosim nelaimingos laisvės. Męs krisim, tą aš jaučiu, bet krisdami męs šauksim: Laisvę, broliai, laisvę! Šauksim taip, kad iš baimės sudrebėtų visas vergų pasaulis. Broliuži, spausk kiekia mano ranką.

Užstojo tyla. Pagal sienas šokinėjo raudoni plėmai ir tylūs šešėliai nežinia į kur judėjo, bet už langų pradėjo labiau krikti bedugnė... Rodėsi, kad pakilo baisi audra — iš šiaurį ir pietų, iš vakarų ir rytų pusės — ir baimė sudrebino visą minią. Dainų melodijos — ryksmai — ir tų atbalsių chaose su milžiniškais juodais brūkšniais atsivaizdino žodis:

— Mirtis! ... mirtis ... despotui!

Jie stovėjo ir klausėsi ir apie kažką mąstė. Laikas slinko, bet jie vis dar tebestovėjo, apsiausti tamsiais šešėliais ir raudonais plėmais ir, rodosi, kad jie jau taip stovi tukstančių metų. Tukstančiai permatomų metų apėmė juos su amžinumo didžiu ir galingu, tyliu kentėjimu, bet šešėliai pasibaisėtinai vilniavo ir šauksmai pakilo ir nukrito ir artinosi langų link, kaip pavasaryj upės vilnys. Ir buvo tokios valandėlės, kada aiškiai girdėjosi jų slepeningas ritmas ir ryštas bangų užimas.

— Mirtis! Mirtis despotui!

Jie sujudo.

— Kas yra, eisim ten.

— Eisim. Kvailas! Aš manau, jog šiandien pasibaigs kova su despotizmu.

— Ne. Ji tiktai prasideda. Eisim!

Tamsūs koridoriai, akmeniniai laiptai, šaltos ir drėgnos sienos, kaip sklepe — ir staiga pasirodo šviesa ir plaukia tokia šiluma, kaip nuo karštos krosnies; ausyse skamba skubotos kalbos žodžiai be jokio sąryšio, ir išsiklauso taip, lyg kad šimtai papugų, susirinkę bureliuose, kalbėtų savosius žodžius. Dar vienos žemos durys ir toliau matosi dangus,

nuklotas galvomis ir pasiaustas tamsiais dumais; žvakių rau donos ugnelės vos tik žiba. Girdisi kalba, delnais ploja; matomai, užsibaigia prakalbos. Žemai tarpe dviejų žvakių Dvidešimtojo stovyla. Jis skepetaitė šluostosi kaktą, žemai per stalą pasilenkia ir kaž-ką murma — jis laiko apsigynimo kalbą. Kaip jam karšta! Laikykis, Dvidešimtasie! Tu gi esi karalius. Pakelk savo balsą, pertikrink kirvį ir žudiką!

Ne. Jis kaž-ką murma — tragiškai tikras kvailys.

VIII.

Į karaliaus baismės vietą daugelis žiurėjo, užlipę ant stogų; bet ir ten truko vietos dėl visų, kurie gėidė, ir dauge liui neteko matyti, kaip žudo karalius. Bet augšti ir siauri namai su tais keistais, juodais plevėsuojančiais žmonių plaukais stogų vieton tapo kaip gyvi; ir jų atverti langai buvo panašūs į juodas akis, kurios mirksi.

Augštai virš namų iškilo dievnamių bokštai; iš pirmo žvilgio jie išrodė paprasti, bet, jeigu prisžiūrėjai į juos atidžiau, tai kai-kurie jų ruožai buvo perdaug juodi ir tarytum judėjo. Ir ten buvo žmonės. Nuo ten tai jau visai negalėjo nieko matyti, vienok jie žiurėjo. Nuo stogo žiurint, ešafotas išrodė mažutis, kaip kudikių žaislas — maž-daug panašus į kudikių karą su nulaužtomis rankinėmis. Atskiri žmonės prie ešafoto buvo vienatiniais, kuriuos galima buvo ant plečiaus matyti, nes visi kiti susiliejo į vieną tamsią minią. Tie atskiri žmonės juokingai priminė skruzdėles, kada jos pakyla ant paskutinių kojalių ... Rodėsi, kad jie palengvėliu ir vos-ne--vos pakyla ant kokių nematomų laiptų ir persteigti(?) ten juda. O ypatingai keistai išrodė tas, kad netoli jų ant stogų stovi dideli žmonės, su didelėmis galvomis ir plačiomis nosimis.

Pasigirdo bugnų trenksmas.

Prie ešafoto privažiavo mažutis juodas vežimas ir ilgai negalima buvo nieko suprasti. Tiktaik už valandėlės, palengvėliu pakilo ant nematomų laiptų burelis žmonių ir, jam išsidalinus į daleles, viduryj paliko kaž-kas mažutis. Bildėjo bugnai. Širdis perstojo plakti. Bet staiga lyg trukte nu-truko bugnų trenksmas, užstojo tyla ir atskira stovyla pakėlė ranką, nuleido ją ir vėl pakėlė. Gal but, kad ką kalba, bet negalima nieko girdėti. Ką jis kalba? Ką jis pasakoją? Ir vėl prasidėjo bugnų trenksmas ir barškinimas, kuris suskaldė orą į milijonus drebančių dalelių ir tokiu budu trukdė žiurėjimą.

Ant ešafoto bruzdėjimas. Mažutė stovyla dingsta. Ją baudžia. Dunda bugnai ir staiga užviešpatauja tyla. Toj vietoj, kur tik-ką stovėjo Dvidešimtasie, stovi kita stovyla su augštyu iškelta ranka. Rankoje laiko kaž-ką visai mažutį, kuris yra šviesus iš vienos ir tamsus iš kitos pusės. Tai buvo karaliaus galva. Vienok visgi ... Šukaudami ir stumdydamiesi žmonės kaž-kur nunešė grabą su karaliaus lavonu: bijojo, kad liaudis iš įniršimo nesutrupintų į šmotelius despoto lavono, nes liaudis buvo labai įniršusi. Perimta senos vergiškos baimės ji vis dar netikėjo, kad taip galėjo atsitikti, jog nepaliečiamasis, neatsiekiamasis ir galingasis valdonas

butų padėjęs galvą po žudiko kirviu. Ji iš sumišimo brūksio ešafoto link. Akys tankiai apgaudinėja, ausys tankiai meluoja, reikia paliesti ešafotas ir nudažyti rankas karaliaus krauju. Stumdėsi, mušėsi, smaugėsi, krito ir vaitojo. Po kojomis kaž-kas minkštas, tarytum skudurų ryšelis. Tai nuspaustas žmogus. Dar vienas ir dar. Jie, prisiartinę prie ešafoto liekanų, drebančiomis rankomis laužė ir nagais plėšė po šmotelį; jie akiai ir geidulingai griebė čielus rąstus ir ten pat suklypo nuo jų sunkumo. Ir minia pakilo ant kritusių galvų, bet rąstas, kaip gyvas, išnaujo pakilo ore, judėjo sykiau su kokia srove, tada nuslinko ir dingo.

Atrado balą nesugėrusio kraujo ir mirkė jame skepetaitės ir drabužius. Daugelis sau patepė krauju lupas ir piešė ant kaktos kaž-kokius keistus ženklus — jie taškėsi karaliaus krauju naujoj laisvės valstijoj.

Jie apsvaigo nuo puslaukinio džiaugsmo. Nedainavo ir nekalbėjo, tiktaik sukosi ratu, kolei pailso; jie kaž-kur skubina bėgo, išskeldami į dangų kruvinus skudurus; jie išsklido po visą miestą. nešdami neperstojantį trukšmą ir keistus juokus. Vėliau mėgino dainuoti, bet daina išėjo perdaug silpna, perdaug vienoda ir rimtišką, ir jie vėl grįžo prie juokų ir klaidžiojimų. Jie ėjo išsakyti padėką tautos atstovų susirinkimui už išliuosavimą tėvynės, bet pusiaukeyj sustojo, persekiodami tulą išdaviką, kuris eidamas šaukė: «Karalius yra miręs, lai gyvuoja karalius! Lai gyvuoja Dvidešimt pirmasis!» Ir išsiskirstė. Vieną žmogų pakorė.

Daugelis tų, kurie dar mylėjo karalių, dažinojė, jog jis tapo nubaustas mirčia, negalėjo išturėti ir paliko bepročiai. Daug buvo, kurie vis dar kaž-ko laukė, kaž-kam tikėjo, kad jis išklausys jų maldavimą, bet sužinojė, jog bausmė tapo išpildyta, jie sumišo ir vieni liudnai ir tyliai, kiti sopykė ir dievą niekindami, nusižudė. Atsirado ir tokių, kurie neapsakomai ištroškė kankinimo, išbėgo ant gatvės, kur ėjo mina, ir beprotiškai šaukė.

— Lai gyvuoja Dvidešimt pirmasis!

Ir gavo galą.

Baigėsi diena ir artinosi naktis — rusti ir teisingumo pilna naktis. Mieste nuo žiburių dar buvo šviesa, bet upė po tiltu jau buvo juoda, kaip suodis ir tiktaik ten, upės įlankoje, kur už didžiojo pilies bokšto dingo paskutinis saulėlaidžio spindulys, dar matėsi silpnas atspindis. Ant tilto stovėjo du žmonės ir pasirėmę ant akmens žvalgė: i į neištyriamą ir tamsią gilumą.

— Ar tu tiki, kad šiandien užstojo laisvė? — klausė vienas, klausė tyliai, nes mieste dar degė žiburiai ir upė po tiltu buvo juoda, kaip suodis.

— Pažvelgk, kur plaukia lavonas, — atsakė antras, atsakė tyliai, nes lavonas buvo arti ir žvalgėsi augštyu su savo veido mėlynumu.

— Jų dabar daug plaukia. Jie plaukia į jurą.

— Aš netikiu jų laisvei. Jie perdaug džiaugiasi iš mekučio mirties.

Nuo miesto, kur dar degė žiburiai, plaukė kalbų juokų ir dainų atbalsiai. Ten dar valdė džiaugsmas.

— Reikia panaikinti pačią įiegą — tarė pirmasis.
 — Reikia panaikinti vergai. Nėra įiegos, yra tiktai ja. Pažvelgk, ten vėl lavonas ir vėl. Kaip jų daug. Ir jie plaukia. Jie taip tankiai pasirodo po tiltu.
 — Bet jie, vienok, myli laisvę.
 — Ne, jie tiktai bijo botago. Kada jie pamylės laisvę, aps laisvi.
 — Eikim iš čia, nes man palieka klaiku matant taip g lavonų.

Ir grįžo eiti, bet tame momente, pakolei mieste degė žiniai ir upė po tiltu buvo juoda, juodu pamatė kaž-ką sunir neiškų, kuris buvo gimęs iš tamsos ir šviesos. Nuo jų priešingos pusės, kur upė dingo tarpe juodųjų krantų ir, kaip gyva, pakilo tirsta migla, iškilo kaž-kas didis, keistas aklas. Iškilo, sustojo ir, nors jam ir nebuvo akių, jis žiūrėjo ir, nors jam ir nebuvo rankų, jis ištiesė jas miesto link, nors jis buvo negyvas, jis gyveno ir kvėpavo.

Buvo baisu.

— Tai yra migla ant upės — tarė vienas.

— Ne, tai yra debesis — sakė kitas.

Tai buvo migla ir debesis.

— Jis tarytum žiuri!

Jis tikrai žiūrėjo.

— Jis tarytum girdi!

Jis tikrai girdėjo.

— Jis artinasi!

Ne, jis stovėjo nepasijudindamas. Jis stovėjo nepasikrutindamas, didis, keistas ir aklas; jo keistuose išsiptimuose atsimušė miesto žiburių atspindis, ir žemėj prie jo kojų, tarpe juodųjų krantų judėjo, kaip gyva, juoda upė ir tamsa. Liudnai siubuodami plaukė ten lavonai ir dingo, o jų vieton pasirodė kiti ir siubuodami nuplaukė — tyliai mąstydami apie kaž-ką, kuris paliečia tiktai juos ir yra taip-pat juodas ir šaltas, kaip juos siubuojantis vanduo.

Bet didžiamjam pilies bokšte, iš kur anksti rytą atvedė karalių, po laikrodžio švytuokle gulėjo vienakis laikrodininkas. Dabar jam patiko pilies tyla ir jis net per visą dieną dainavo — vienakis dainavo! — iki pat vakarui vaikštinėjo apie ratus ir ratelius. Jis palietė virves, pasėdėjo ant kokio skersinio rąsto, linguodamas kojas ir niunuodamas: bet į švytuoklę jis visai nepasižiūrėjo, tarsi būtų supykęs.

Bet vėliau jis iš šalies pažvelgė į ją ir prasijuokė — ir prasijuokdama jam atsakė švytuoklė. Ji švytavo ir su plačia savo burna juokėsi:

— Taip buvo — taip bus. Taip buvo — taip bus.

Na — na? — pridurė vienakis, nuo juoko susilenkdamas.

— Taip buvo — taip bus!

Ir kada jau paliko tamsu, vienakis ten pat atsigulė ir užmigo, bet švytuoklė nemiegojo ir per visą naktį švytavo virš jo galvos, atnešdama keistus sapnus...

(Galas.)

SAJUNGOS REIKALAI.

II-ro rajono reikaluose.

II-ro rajono 10-ta konferencija nutarė, kad rajono komitetas rengtų visur, kur tik galima, prakalbas gaivinimui ir tvėrimui LSS. kuopų.

Gražus tai nutarimas, bet gyveniman įvykdyti ne taip lengvas, kaip tuliems išrodo; reikia daug truso, daug spėkų, o ypač finansų, nes be jų net ir pradėti sunku. Jau buvau rašęs «Kovo» apie mūsų rajono reikalus ir raginęs kuopas ir pavienius draugus prisidėti kuom-nors prie apdengimo lėšų ir pakėlimo rajono izdo tokiais budais, kaip aukos, laimėjimai, baliai ir koncertai, bet lygšiol dar nieko negirdėt, lyg kad viskas būtų «ladno», bet nevisai taip yra. Jau visiems žinoma, kad mūsų rajonas turi dar nedateklus, o čia vėl reiketų ką-nors veikti dėl agitacijos, bei nutarimai pildyti. Atvėstant vasaros karščiams ir prasidedant rudenii, reiketų II-ro rajono apielinkėj prakalbų maršruto. Prakalbos reikalingos, ypač Burlingtone ir Chesteryj; gal ten pasisektų atgaivinti kuopos. Kuopos, pritariančios rajono maršrutui, malonėkite išreikšti savo nuomones ir nurodyti, kokį draugą geistumėte už kalbėtoją. Sumanymus ir pritarimus visados siųskite rajono sekretoriui.

Antras mūsų rajono reikalas tai — rupintis, kad kaip galint daugiau mūsų draugų būtų šios šalies piliečiais. Iš padarytos 1-mos II-ro rajono statistikos pasirodo, kad mūsų rajone visai mažai pilnų piliečių yra, be kurių mums sunku ką-nors laimėti šalies valdyme. Turinčių pirmas ukėsystės popieras taipgi neperdaugiausiai. Gerai būtų, kad kuopos pasirupintų išimti savo draugams nors pirmas popieras, kuriuos visai nesunku gauti ir lėšuoja tiktai \$1.00. Dar syki šaukiu jus, draugai ir draugės, prie gyvesnio veikimo. Pameskite visus ypatingumus ir imkitės darbo, nes nekris mana iš dangaus, neateis joks Maižiešius ir neišvaduos mus iš kapitalistų valdžios ir kunigų vergijos, o tik mes patys išsivaduosime per savo susipratimą ir veikimą. Taigi, draugai, sukruksime ant rudens.

P. S. Gal mūsų rajono draugai-kalbėtojai apsiimtų apvažiuoti su prakalbotomis visą rajoną? Jeigu visur negalėtumėte, tai nors nekuriuose vietose. Tuo galėtume suėdyti keliatą centų. Kalbėtojai, kurie galėtų patarnauti tam mūsų rajono naudingam darbui, nevilkinančiai atsišaukite žemiaus paduotu adresu, už ką busime didžiai dėkingi. Laukime.

L'gl. II-ro raj no sekr. A. J. N e r i s.

Box 195, Easton, Pa.

PROTOKOLAS

VI-to Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoj Susivažiavimo, atsituvusio 1-2-3-4 d. liepos 1911, Brooklyn, N. Y.

(Užbaiga)

Raportas LSS. centro Knygų Peržiūrėjimo Komisijos skaityta

draugo H. Bronušo.

Kadangi komisija atrado daug klaidų, iš kurių Grinius mėgino teisintis, nesutikdamas su jos raportu, nutarta, kad Grinius sueitų ypatingai su minėta komisija, kuri tuom tarpu yra New Yorke ir tur visas knygas rankose, ir nurodytą komisijos klaidas. Komisija tur atnešti susivažiavimui raportą, kurį spręs susivažiavimas.

Nutarta, kad Sekretoriaus reikalavimas algos nuo V susivaž. yra teisingas, nes tame susivažiavime buvo nutarta mokėt alga, bet suma turėjo būt nubalsuota per referendum, kas ėmė laiką, per kurį alga užsivilko.

Toliau nutarta, kad ta viršminėtoji sekretoriui skola, kuri buvo užsivilkusi Griniaus laikuose, būtų priskaityta prie Griniaus laikų skolų.

Nutarta apmokėti Purvio bilą \$3.00, ką jis išmokėjo už sveatinę Centro Komiteto Konferencijai.

Griniaus reikalavimas po \$10.00 už paskutinius 3 mėnesius, t. y. \$30.00, nutartą jam išmokėti per Centro Komiteto Konferenciją už sutvarkymą administracijos knygų, buvo atmetas; nutarta nemokėti, nes Grinius minėtų knygų nesutvarkė.

Griniaus pridotas bilas nutarta pavesti pilnam S.T.K. Komisijos ištyrimui ir nuosprendžiui, kurį administratorius priims už galutiną.

Pagaliaus nutarta, kad LSS. centrališkai viršminčiai negalėtų užimti pirmsėdžio arba jo pagelbininko vietą susivažiavime. Skaityta linkėjimai.

Sesija užsidarė 6:45, nutarus susirinkt 8 iš ryto, 3 d. liepos.

Pirm. Aug. Purvis.

Sesija V.

Sesija buvo pašaukta į tvarką per pirm. Purvį 8 val. iš ryto, 3 d. liepos. Sekė vardašaukis. Pasivėlino sekanti delegatai: Juodeikis, Pruselaitis, Račiūtė, Mačiulis, Šukys, Bagdonas.

Toliau sekė rinkimai pirmsėdžio ir jo pagelbininko. Slaptu balsavimu buvo išrinktas Gaigalas (20 bal.) pirmsėdžiui, o pagelbininku Kinderas (14 bal.) prieš Arminą (7 b.).

1. Skaitymas protokolo III ir IV sesijų. Protokolas buvo vienbalsiai, su tūlais pataisymais, kurie buvo padaryti ant vietos, priimtas.

2. Sekė svarstymas kuopų įnešimų, kurie po perskaitymui buvo paskirstomi į tam-tikras grupas, atsižūrint kokio dalyko įnešimas lytis konstitucijos, «Kovos» pagerinimo, administracijos sutvarkymo ir kt.

3. Iš atžvilgio, kad S-gos nariai, kritikuodami socializmo principus bei ypatų darbus, paliečiančius pačią organizaciją per priešingus socializmo idėjai laikraščius, kuriuose mums neduodama atsakyti, ir tuomi yra dezorganizuojama pati Sąjunga, todėl VI susivažiavimas nutarė, kad

Sąjungos nariai negali kritikuoti socializmo principus, idėjas bei ypatų darbus, paliečiančius pačios S-gos reikalus, per laikraščius priešingus socializmo idėjai, bet tas turi būti atliekama per pačios Sąjungos organą.

4. Išrinkta komisija, susidedanti iš Baltrušaičio, Purvio ir Zagaro, idant susivažiavimui priduočiau rezoliuciją, kaip LSS. ir jos nariai bei agitatoriai turi atsinešti linkui tautiečių ir tautiškų organizacijų bei religijos.

5. Nutarta, kad sekretorius ir administratorius su 1912 metais parūpintą tam tikras blankas, ant kurių tur būt atspausdinta principų deklaracija ir įvairios statistiškos žinios, kurias sutvarkys centras; tas blankas turi išpildyti seni nariai ir naujai prie S-gos pristojanti ir prisiųsti centrališkam sekretoriui; nuorašas tokios blankos turi likti kuopos archive.

6. Kilus klausimui «Kovos» į Chicago perkėlimo, po ilgų svarstymų nubalsuota sekančiai: už perkėlimą «Kovos» į Chicago

6 balsai; prieš perkėlimą — 37 balsai.

7. Klausime sutvarkymo S-gos archivo pasirodė, jog vienas komisijos narys atsisakė, todėl susiv. prie dabartinių narių Jukelio ir Jankaus išrinko į komisiją Iškaucką.

8. Iškilus klausimui kas link Šeštoko ir kitų agitatorių-kalbėtojų, kurie savo prakalbomis kompromituoja Sąjungą, nutarta, kad, kadangi Sąjunga nei jos komitetai negaliojo vardu S-gos tokius agitatorius kalbėti, Sąjunga nei už jų darbus negali atsakyti.

9. Kuopos turi autonomiją kviest sau patinkamus kalbėtojus, bet, pamačius kokius netaktiškumus, tur pranešti P.K.

10. P.K., patėmijęs, jog Sąjungoj ir jos kuopose dirba kokios negeistini elementai arba važinėja kenksmingi agitatoriai, turi viešai pranešti apie tai Sąjungai ir persergėti kuopas, kad S-ga su jais nieko bendro neturi ir kuopos, kviesdamos tokius kalbėtojus, pačios už jų darbus tur atsakyti.

11. Skaitymas linkėjimų nuo įvairių kuopų bei pavienių narių, tarp tų telegramas J.G. Alensko iš Wilkes Barre, laiški nuo Apšvietos Dr-tės iš Brooklyn ir nuo socialistų studentų iš Valparaiso.

12. Sesija išsiskirstė pietums 12:30, nutarus susirinkt 1:30.

Pirm. J. Gaigalas.

Sesija VI.

Sesiją sušaukė į tvarką pirms. pagelbininkas Kinderas, ir sekė vardašaukis; sekanti delegatai pasivėlino ant sesijos: Gaigalas, Verbyla, Juodeikis, Mačiulis, Mingilas, Bagdonas.

1. Nutarta atidėti ant administracijos valios sutaisyti knygų vedimui pilnų įplaukų ir išlaidų, kad galima būtų lengviau kontroliuoti finansinį S-gos stovį.

2. Skaityta raportas Peržiūr. Knygų komisijos iš Griniaus laikų, ir galutinas komisijos nuosprendis parodė, kad daugelis bilų užmokėta, bet į S-gos knygas neįtraukta ir šiaip netvarkojama. Nutarta, kad Grinius turi užmokėti už visas tokias knygas neįtrauktas, bet užmokėtas bilas. Šis komisijos raportas yra priimtas, kaip galutinas tame klausime.

3. Iškilus klausimui sutvėrimo prie LSS. atskiros darbininkiškos pašelpinės organizacijos, nutarta, kad toki organizacija yra reikalinga 28 balsais prieš 14 balsų.

4. Tvėrimas ir organizavimas pašalpos skyrių prie įvairių kuopų palikta pačių kuopų valiai.

5. Sutvarkymui minėto pašelpinio skyriaus ir išdirbtinų konstitucijos ir veiksmarodžių nutarta išrinkti komisiją. Nominavimas buvo viešas, patįs rinkimai slapti. Į komisiją išrinkti sekanti: F.J. Bagočius (35 bal.), A. Žymontas (21 bal.) ir A. Purvis (21 bal.) prieš J. Pruselaitį (20 bal.), Arminą (7 b.) ir Litvintį (5 bal.).

6. Iškilus klausimui apie «Kovos» turinį, nutarta, kad LSS. organe turi būt vėl įvesta šios rubrikos: a) Įžanginis straipsnis; b) Iš darbininkų judėjimo Amerikoje; c) Iš darbininkų judėjimo svetur; d) Iš draugijų gyvenimo; e) Iš politikos.

7. Idant pagerinti «Kovos» turinį, nutarta įvesti tam tikrus «Moterų skyrių» apkalbėjimui moterų reikalų ir judėjimo ir įvesti tam-tikrą skyrių «Pasikalbėjimas susipratusio darbininko su nesipratusiu».

8. Klausime, ar dabartinis «Kovos» formatas yra atsakančias, nutarta, kad su naujais (1912) metais formatą atmainyti į didesnę kaip dabartinis «Keleivis».

9. Toliau buvo paimtas skaitymas LSS. konstitucijos projekto.

10. Nutarta, kad visa konstitucija turi būti leista per referendum ir kuopos turi balsuoti «už» visą konstituciją arba «prieš», išskiriant tuos klausimus, kurie susivažiavime yra diskutuojami ir apsirėškia skirtingos nuomonės.

11. Klausime, kiek kuopų turi paremti kuopos paduotą

dėl referendum, nubalsuota sekančiai:

- 10 LSS. kuopų — 11 bal.; 3 kuopos iš atskirų rajonų — 26 b.
- 12 Visi susivažiavimų nutarimai, apelinanti visą Sąjungą, gali būti įvykdomi gyveniman tik tada, kada jie yra viešai apskelbti priimti per referendum.
13. Skaityta įvairūs kuopų ir narių pasveikinimai.
14. Sesija užsidarė 6:25, nutarus susirinkt 8 ryto, 4 d. liepos.

Pirm. J.Gaigalas.

Sesija VII.

Sesiją sušaukė į tvarką pirmininkas Gaigalas. Sekė vardininkis; sekanti delegatai pasivėlino ant sesijos: Juodeikis, Jurevičius, Kazakevičienė, Šukys, Mačiulis.

Toliau sekė rinkimai pirmsėdžio, kas atsibuvo slaptu balsavimu. Gugis (18 bal.) likos išrinktas pirmsėdžiu, o Liutkus (14 b.) pagalbininku prieš Kvederą (5 b.).

1. Toliau sekė skaitymas protokolo V ir VI sesijų. Nutarė pridėti praleistą rezoliuciją, kuri skamba: «Kadangi LSS. organizacija yra darbininkų laikraštis ir dėlto jis turi būt prieinamas plačiausiai miniai, todėl VI-sis susiv. nutaria, kad redaktorius rašytų ir taisytų straipsnius visiems lietuviams suprantama kalba ir naudotų tarptautiškų žodžių». Protokolas, su kitais mažais patarimais, kurie buvo padaryti ant vietos, buvo priimtas.

2. Toliau sekė komisijos raportas, kurs skamba:

a) «LSS. VI Susiv. Brooklyne, Komisijos apie ištyrimą kilusių vaidų tarp red. J.B.Smelstoriaus, adm. J.Griniaus ir zecerių.

«1911m. 2 d. liepos buvo tardomi: J.B.Smelstoriū, A.Bernotas, J.Grinius, V.Jakštys, J.Gaigalas ir kitos ypatos, kurios arčiau šiovi prie redakcijos arba kada-nors stovėjo. Apart to, buvo peršūrėta kaip senieji, taip ir naujai gauti visi dokumentai, kurie liečiasi to dalyko». 3 d. liepos buvo tardyta adm. A.Žymontas ir sekr. A.Purvis.

«Išklausius visų tardomųjų, o taipgi peržiūrėjus kaip senuosius, taip ir naujai gautus dokumentus, priėjom prie šio išvedimo:

«1) J.B.Smelstoriū ištikro mušė J.Miškinį, kuris, praslinkus gana ilgam laikui (apie mėnesi), įkurstytas nekurių ypatų, apskundė į valdišką teisimą J.B.Smelstoriū.

«2) Zeceriai žinojo, kad Miškinis patrauks valdiškan teismui J.B.Smelstoriū, bet į tai jokios atidos neatkreipė.

«3) J.B.Smelstoriūsiu prirodymui savo nekaltumo jokių dokumentų nepridavė.

«4) Iš peržiūrėtų visų dokumentų, o taipgi iš išklausių tarptyme ypatų pasirodė, jog tarp J.B.Smelstoriaus, J.Miškinio, J.Griniaus, A.Bernoto ir V.Jakščio buvo ir yra ypatingi, valkiški ir nepajūvūs vaidai: vienas kitą pajuokia, viens už kitą save stato brotingesniu, augštesniu ir tam panašūs dalykai. Pavyzdin, zeceriai redaktoriū sveikina kosėjimu, pašiepia, kad jis mažas ir jam reikia mažiau už kitus gauti algos, o redaktoriūsiu pradeda karščiūotis, koliotis ir tt.

«5) Tyrinėjimai parodė, jog zeceriai rašė į atžagareiviškus laikraščius visokias žinias, pajuokiančias Sąjungą.

«6) Pasirodė tyrinėjime, kad J.B.Smelstoriūsiu, A.Bernotas ir V.Jakštys ir tolesniame laike joku būdu negalės sątaikoje sugyventi, todėl kad J.B.Smelstoriūsiu perdaug menkniekiais nervuoja ir kelia triukšmą, o Bernotas ir V.Jakštys Smelstoriūsiu išjuokia.

«7) Męs surandame J.B.Smelstoriūsiu, A.Bernotą ir V.Jakštį kaltais tų visų vaidų, kurie buvo redakcijoj «Kovos», o J.Griniūsiu ir J.Miškinį palikti kaltais, kaip jie dabar yra. Komisijos nariai: J.P.Raulinaitis, K.Liutkus, J.K.Gilius, K.Senkus, sekr. komisijos V.Pankštys». Komisijos raportas priimtas 25 bal., prieš 5 bal.

b) Nutarta duoti J.B.Smelstoriūsiu ir A.Bernotui 10 minutų pasiteisinti.

c) Nutarta, kad šis susivažiavimas yra kompetentišku pilnai išrišti šį klausimą 29 bal. prieš 8 bal.

d) Toliau svarstyta, ką daryti su redaktoriūsiu. Nutarta redaktoriūsiu prašalinti 25 balsais prieš 16 balsų.

e) Klausime, kada tas prašalinimas turi įvykti, nutarta, kad prašalinti tuojaus, užmokant jam skolą \$70.00 ir iškalno už dvi savaites algą — \$30.00, 25 balsais prieš 13 balsų.

f) Klausime zecerių kaltės nutarta prašalinimą jų pavest administratoriaus valiai 21 balsais prieš 17 balsų.

3. Nutarta atimti Bernotui teisę dalyvauti visuose komiteuose per vienus metus nuo šio susivažiavimo 24 bal. prieš 12 b.

4. Toliau, VI susiv. paliepė «Kovos» administratoriūsiu, kad jis į dvi savaites atstatytų nuo darbo «Kovos» zecerius A.Bernotą ir V.Jakštį 29 balsais prieš 10 balsų.

5. Bernotas apleido susivažiavimą, grasindamas straiuku ir kvietė Žymontą prisidėti. Žymontas užklausė susivažiavimą, kas yra patariama jam daryti ir jog jis negal atsakyti už nieką, ką, jam nėsant Philadelphijoj, zeceriai padarytų. Nutarta, kad administratorius gali pasilikti susivažiavime.

6. Nutarta rinkti «Kovos» redaktoriūsiu. Slaptos nominacijos rezultatas buvo sekantis: Vidikas 18 b., Račiutė 4, Daukšys 4, Žagaras 3, Baltrušaitis 2, Purvis 2, Raulinaitis 2, Kietis, Kvederas ir Norkus — po 1.

7. Kitiems visiems atsisakius ir likus kandidatu vienam Vidikui, nutarta, atrauds jį kompetentišku, paskirti jį už «Kovos» redaktoriūsiu iki ateinančios rinkimuose nebus «Kovos» redaktoriūsiu išrinktas referendumu.

8. Sesija užsidarė 12:20, nutarus susirinkt 1:30.

Pirm. K.P.Gugis.

Sesija VIII.

Sesiją atidarė 1:30 pirm. K. Gugis. Vardašaukis. Sekanti delegatai nepribuvo ant sesijos: Juodeikis, Šlekaitis, Petrikys, Žilinskas, Mačiulis, Šukys, Kazakevičienė.

1. Protokolas VII sesijos buvo skaitytas ir priimtas su sekančiais pataisymais: Nutarta išmesti šiuos nutarimus 24 balsais prieš 13: a) kad klausime zecerių kaltės prašalinimą jų pavesti administratoriaus valiai ir b) kad atimti Bernotui teisę dalyvauti visuose komisijose ir komitetuose per vienus metus nuo šio susivažiavimo.

2. Toliau, skaityta kuopų įnešimai, kurie apsvarsčius buvo pridėti prie konstitucijos, kurią nutarta visą leist per referendum taip, kaip ji yra sutaisyta.

3. Nutarta, kad sekretoriūsiu, kurs dabar užima knygvėdžio vietą, būtų mokama \$9.00 ant savaitės algos apart tų \$15.00, į mėnesi, kuriuos jis gauna, kaipo LSS. sekretorius.

4. Nutarta, kad sekretoriūsiu, kada užima knygvėdžio vietą, turi priklausyti nuo administratoriaus.

5. Nutarta, kad S-gai, kol referendum pereis, susivažiavimas atranda reikalingu keliaujančių organizatoriūsiu.

6. P.K. išdirbs taisykles ir suras šaltinius bei susineš su kuopomis ir rajonais, reikalaujančiais organizatoriūsiu ir su pačiais organizatoriūsiu.

7. Susivažiavimas nominuoja ant organizatoriūsiu: F.J. Bagočius, J.Perkūną ir A.Žagarą. Iš tų reikalaujantieji gali nuo P.K. pareikalauti tą, kuris jiems labian yra pageidaujamu.

8. Nutarta pavest P.K. tarybas su Mauderode kas link išleido «Trimito».

9. Raportas komisijos sutvarkymui Ko-operativiško Knygų Leidimo Ratelio. Raportas buvo pilnai priimtas.

Išrinkta komisija galutinam to dalyko sutvarkymui, į kurią įėjo: Bagočius, Purvis, Liutkus, Pruselaitis ir Kindera.

10. Galutiną sutvarkymą neaiškesnų knygose senųjų administracijų palikti pilnai valiai P.K. ir buvusių viršininkų.

11. Smelstoriūsiu bila už stalę ir piešinius atiduoti STK komisijos nuosprendžiūsiu. Andziulaičio bila už darbus administracijoj atmesta, nes tą jis dirbo iš atjautimo, kalpo gero Sąjungai

velijantis, nelaukdamas užmokesčio.

12. Literatiškasis Komitetas prieš nominaciją rekomenduos atsakančius kandidatus į redaktorius. Kuopos gali nuo savęs minuoti sau patinkančius.

13. Rezoliucija kas link suareštavimo ir išvogimo McNamarios, pasmerkianti valdžios pasielgimą, buvo vienbalsiai priimta. Rezoliucija skamba:

«Kadangi Suv. Val. konstitucija pilnai kiekvienam užtikrina lygias tiesas prieš įstatymus ir jokia valstija negali niekam atimti gyvastį, laisvę ir mantą be teismo nuosprendžio ir kadangi John McNamara, Tarptautiškos Plieno ir Tiltų Budavojimo Brolijos narys, tapo nelegališkai suimtas ir vogtinai išgabentas į Los Angeles, «Męs, delegatai VI LSS. Susiv., griežtai protestuojam prieš saivališką valdančiosios luomos pasielgimą ir kartu išreiškiam gilią užuojautą ir simpatiją nuskriaustam darbininkų vadovui».

14. Priimta delegatai nuo Sąryšio Lietuviškų Draugysčių New Yorko ir Brooklyno (immigracijos reikaluose) ir nutarta, kad patart tą svarbų reikalą pagal išgalę paremti.

15. Nutarta, kad Sąjungos skolas apmokėti proporecionaliai, paskirstant visiems Sąjungos nariams.

16. Skaitymas linkėjimų nuo kuopų ir pavienių narių.

17. Uždarant susivažiavimą, pasakė po trumpą prakalbą Bagočius, Račiūtė, Žymontas, Purvis, Vidikas, Šukys, Gugis.

Susivažiavimas uždaryt 7:15 vakare, 4 liepos, 1911 m.

Pirm. K.P. Gugis.

F.J. Bagočius, I sekr.

A. Žagaras, II sekr.

Teismas be teisu.

Sių dienų surėdyme diena iš dienos atsikartoja neteisybės. Neteisybių šmėkla, lyg debesis, rymo ant mūsų visų galvų. Bet męs, vienok, randame susiramimą nors tame, kad, susitelkę į krūvą, kovojame prieš neteisybę. Vienok, labai tankiai atsitinka, kad męs, kovodami prieš priešą-neteisybę, apsirinkame, ir, vietoje kovoti prieš priešą, kovojame patįs prieš save ir tankiai nuteisiam viens kitą be jokio pamato, be jokių teisių.

Dėlei stokos vietos ir laiko aš nesigilinsiu į komentarus, tik šiuomi pasakysiu, kad teismą be teisių atliko LSS. VI-tas Susivažiavimas. Męs, «Kovos» darbininkai, likome nuteisti visai neteisingai, t.y. už darbus, kurių nedarėme ir nemanome daryti.

Aš nežinau, ką dabar kaltinti tame dalyke. Vienok kalčiausia yra Tyrinėjimo Komisija. Po ištyrimo, josios raporte pasirodė suvisai ne tie faktai, kurie buvo nutikę, arba, taip sakant, dalykai sumaišyta taip, kad žinantiesiems pasirodė, jog rengiama gudri politika. Na, žinoma, politika tuojaus išėjo į viršų.

Dalykas ėmė sau pusę metų su viršum. Tą žinojo ir žino visa Philadelphia ir net aplinkė. Pati komisija tyrinėjo net tris dienas. Ir, kada nuteisė, pasirodė, kaltininkais liko tie, kurie galėjo būt vien tik liudininkais ir tai nevisur. Ir kas neteisingiausia, apkaltintiems duota 10 minučių pasiteisinimui. Koks pasijuokimas iš žmonių teisių! (Reik žinot, kad pirmiaus visuose tyrinėjimuose «K.» darbininkai nebuvo įmaišyti ir todėl neprisirengė prieš atsigrūnimo neesamos kaltės). Pati komisija skundėsi, kad ji turi pluoštą dokumentų, kad ji negali išsikast iš jų, ir kasėsi tris dienas, vienok naujai apkaltintiems duota tik 10 min pasiteisinimui.

Priverstas esu kaip komisijos nariams, taip ir visiems pasakyt keliatą faktų ir parodyt, kaip komisija nenorėjo ar negalėjo tēmyti į detačius. Keliatas draugų, matomai, turėdami neapykantą ant manęs, šaukė, kad mane nubaust, prašalint, kaipo kėlėją nesutikimų. Pažiūrėkime, ar tas tiesa.

Kuomet buvo V-tas susiv., aš buvau Lietuvoj, vienok Bagočius liejo ašaras. Bagočius likosi atstatytas, sekretorius taipgi

atstatytas už neteisingumą; ar ir tai mano kaltybė? Esant Valadkai, Valiui ir kitiems zeceriams «K.» spaustuvėje, iš priežasties blogo apsiejimo su darbininkais, buvo straikai; ar ir tai mano kaltybė? Dar man dirbant «Progrese», «Kovos» name buvo dalinimaisi «meiluzėmis»; ar ir tai buvo mano kaltybė?

Mūsų viršininkai važiavo į Centro K-tų konferenciją iškovot sau didesnes algas. Bet, sugrįžus iš k-jos su «padidintomis» algomis, jie negalėjo nudžiugti, nes išde stokavo pinigų ir todėl pradėjo tarpe savęs pyktis. Tam jų pykčiui prigelbėjo buvusi tuomet adm. pagelbininkas (ne zeceris) J. Miškinis, kuris buvo Griniaus dešine ranka. Ką neatliko Grinius, tą užbaigė Miškinis. Buvę įvesta provokacijos sistema. Į tą provokacijos tinklą bandyta įtraukt ir darbininkus, bet, nepasisekus, užsiganėdijo redaktoriūm. Didžiausia nelaimė buvo tame, kad redaktoriūm buvo netoli žūrintis. Jis vieną dieną barėsi su adm-riūm, kitą dieną su pagelbininku, o šie abu stengėsi kuo-daugiausiai ištraukti iš redaktoriūm, kad jį pastatyti ant žemiausio laipsnio. Draugiškų gi patarimų red. nenorėjo nei nuo ko priimti, pasitikėdamas savo gabumu. Griniaus būtinai norėta įtraukti red. į pinkles, kad jį būtų galima atstatyti ir jo vieton pastatyt savo draugą Grigaitį. Kas žino pobūdį drg. Smelstoriaus, tas gali numanyti, kad jis pats lino į statomas jam pinkles. Ir įlindo. Visi «Kovos» darbininkai Smelstorių perspėjo dar prieš C.K. konferenciją, kad Miškinis yra provokatorius ir Griniaus įrankis ir kad Bujanauskis yra jų tarpininku, bet Smelst. mus «kvailiais» pavadino ir, kaip žinoma, konferencijoje gynė Grinių, kiek galėdamas, todėl mums geriausiai buvo nesikišti į tą košę. Aš gyvenau gana toli ir vos tik darbo laiku tebuvau «Kovos» spaustuvėje. Bet kas žino, kiek aš turiu darbo, tas niekad nesakys, kad galima ten dirbant «šaipytis iš ko-nors-Taigi, sakau, kad męs buvome atstu nuo to incidento.

Vienok po incidento, kada Grinius nebeturėjo vilties užsilikti ant savo vietos, pradėjo labai neprižiūrēt administracijos dalykų. Buvo manyta taip nupuldyt, kad paskui viską galima būtų paimti į privatiškas rankas. Arčiau esantieji privalėjo tą pamatyti, tarp jų ir aš. Tuom sykiu parašiau straipsnelį «Mūsų rūpesčiai». Grinius gązdino areštavimu, jeigu nedarodysiu ką rašiau. Darodžiau Grinius dingo su areštavimu. Vienok adm-jos dalykai ėjo menkyn diena iš dienos ir tada 1-ma kp. ėmėsi aktyviškai veikti. Išcyrus ir pamačiusi savo akimis daug dalykų, suspendavo Smelstorių ir išmetė iš kp. Grinių su Miškiniu. Jųjų darbai buvo labai aiškūs, kad dar abejoti. Iš tos priežasties ir Centras, nors vėlai, griebėsi. Jeigu dar porą savaičių drg. Žymontas būtų nepribuvęs, «Kova» turėjusi būtų sustot. Bet ir tokiame atvėjyje męs buvome prieš rengę: būtime dirbė už dykų ir net ėmę ant savęs visus iškaštus, ko sąjungiečiai nebūtų prašalinę tos netvarkos.

Štai istorija dalyvumo mūsų tame incidente. Kame gi pras kaltimas prieš Sąjungą? Ar tame, kad męs dalyvavom komisijos

Vienok Tyrinėjimo Komisija «surado» kaltes:

1) Zeceriai žinojo, kad Miškinis areštuos Smelstorių; 2) Tar. Griniaus, Smelstoriaus, Miškino, Bernoto ir Jakščio buvo vaikėki ginciai; 3) Bernotas ir Jakštys, skaitydamies save protingesniais pašiepė Smelstorių ir šmeižė per atžagareiviškus laikraščius; 4) Bernotas, Jakštys ir Smelstoriūm niekad negalės sugyventi.

Svarbiausia: surado, kad Bernotas ir Jakštys buvo priežasties visų vaidų! Ir dėl tų prasikaltimų likome nubausti!

Bet komisijos faktai nesutinka su nuotikiais. Tie faktai naujai sufabrikuoti ir męs reikalaujame, kad komisija nurodyt šaltinius, iš kur ji pasėmė tuos faktus. Prieš apkaltinimus atsakau:

1. Zeceriai dažinojo tik tada apie areštavimą, kuomet prbuvo konstabelis, t.y. paskiau Sm-riūm, nes jis sakė žinojęs iš vakarų.
2. Neturėjau jokio pašnekėsio nei su Griniu, nei su Smelstoriūm, išimant oficiališkus reikalus, dalyvaujant komisijose.
3. Savo gyvenime neesmu gyresis esąs protingesniu ar didėniu. Ką rašiau laikraščiuose, visada pasirašiau savo pavardę

visi tų n...
talskai...
4.
luot ir s...
jokis pr...
Visu...
musų org...
Keis...
te, kaip...
dams d...
nes drau...
t.p. Su...
ką, o ką...
patikėjon...
me dirbė...
Smelst...
dangi dar...
savo darba...
lykais nerv...
Aš vei...
gams pask...
kuris mači...
skundo dar...
įstaigose, je...
bandžiu kon...
Vienok...
kad apgint s...
Redakci...
sabalga sus...
per organą...
Nenorėj...
Lit. Komite...
gai laukti, k...
tų pasinutę...
geriau jam...
juk, kaip...
se reikaluos...
Daleidu...
gian iš nuba...
rėdami mint...
nam daugiau...
progos pasi...
tesinimui ir...
kalbėti apie...
tyrinėjimo l...
kyti, ant ko...
No. 28, J...
Balevičius...
levičienė.
Nominac...
24 kuopos i V...
Sekretori...
ton, Pa.

visi tą matė. Rašiau visada teisybę. Komisija *privalo* dokumentaliskai prirodyti mano šmelžimą.

4. Tai vaikiškas sprendimas. Kas gali mano sąžinę kontroliuoti ir spręst, su kuom aš galiu gyventi? Smelstorius nėra mano joks priešas ir man su juo neprisiėjo gyventi.

Visus šiuos apkaltinimus skaitau neteisingais ir net blėdingais mūsų organizacijai, nes atima norą veikti ką-nors josios labui.

Keistas taipgi nubaudimas. Susivažiavimo akyse mes prasikalte, kaip sąjungiečiai, bet jis nubaudė, kaip darbininkus, atimdams darbą ir sykiu progą pragyventi. Sakau, progą pragyventi, nes draugai išdavė mums atestatą: «laužytojų» preso, «ardytojų» ir t.p. Suprantama, kiekvienas darbdavis teiraujasi apie darbininką, o ką patirs apie mus? Ir mes likom nubausti tik todėl, kad patikėjom malonei S-gos ir ėjom dirbt josios darbą; jeigu gi butume dirbę kur kitur, mus būtų negalėję nubausti...

Smelstorius neatliko savo darbo, kas buvo ir prirodyta. Kadangi darbas tur būt atliekamas, todėl jis prašalinta. Bet mes savo darbą atliekame. Ir tik už tai, kad Smelstorius smulkiais dalykais nervuojasi, dvi šeimos nuo darbo reikia prašalinti...

Aš veikiu oficiališkai vardan S-gos gerovės ir S-gos draugams paskyrus mane į komisijas. Prieštaravau prieš tas ypatas, kurias mačiau S-gai darant blėdį. Dabar, kaip matyt, iš tų ypatų skundo daroma apkaltinimai. Kas tokiu būdu apsiims stovėt tose istaigose, jeigu kontroliuotojus skundžia kontroliuojamieji ir S-ga baudžia kontroliuotojus? Apspręskite, draugai, patįs.

Vienok darbininkai nuskriausti. Ką jie dabar privalo daryt, kad apgint savo teises!...

A. Bernotas.

Redakcijos prierasas. Geriau būtų, jei šisai dalykas būtų užsibaigęs susivažiavime ir nereikėtų dabar išnaujo kalbėti apie jį per organą.

Nenorėjom išsyk duot vietos «Kovoje» šitam pasiteisinimui be Lit. Komiteto žinios, bet kadangi drg. Bernotas nesutiko taip ilgai laukti, kol jo pasiteisinimas išvaikšėlos po Lit. Komitetą, ir būtų pasiuntęs jį į kokį mums svetimą laikraštį — tai atradome, jog geriau jam daleisti tuojaus atsišaukti per mūsų organą. Be to, juk, kaip demokratijos principų išpažintojai, privalome tokiuose reikaluose duoti kiekvienam laisvę žodžio.

Daleidus pasiteisinti drg. Bernotui per «Kovą», rasis ir daugiau iš nubaustųjų, kurie norės teisintis. Bet mes nuo savęs, turėdami mintyje S-gos ir «K.» gerovę, be Lit. Komit. žinios neivienam daugiau iš nubaustųjų, apart drg. Jakščio, kuris neturėjo progos pasiteisinti susivažiavime — neduosime «Kovos» skilčių pasiteisinimui ir niekam be Lit. K—to žinios nedaleisime per organą kalbėti apie dr—gų Bernoto, Jakščio ir kitų nubaudimą, išskiriant tyrinėjimo komisiją, kuri, jeigu to sau velys, galės aiškiau pasakyti, ant ko remdamosi ji rado kaltais dr—gus Bernotą ir Jakštį.

KLAIĐŲ ATITAIŠYMAS.

No. 28, pusl. 339 vietoj Lemirton reikėjo *Lewiston*, vietoj J. Balevičius ir O. Balevičienė turėjo būti *J. Baslevičius ir O. Baslevičienė*.

K. Vilaniškis.

Nominacljoj į II-ro rajono valdybą atspausta F. Laurynaitis 24 kuopos į Veik. Kom., o turėtų būti *42-ros kuopos*.

Sekretoriaus adresas atspausstas *Eaiston, Pa.*, o turi būt *Eas-ton, Pa.*

A. J. Neris.

Aukos kankiniams.

Surinkta per prakalbas Liepos 3 d. 1911 m. Brooklyn, N. Y. laike Liet. Soc. Sąjungos susivažiavimo. Aukavo: J. Augštakalnis 50 c.; Sadauskas, J. Ližaitis, E. Kindera, K. Čiuberkis ir P. Prosauskas— po 25 c. Viso \$1.75. Smulkių \$6.42. Sykiu \$8.17. J. Saltis.

Aukos kankiniams \$8.17 gautos ir bus perduotos Kankinių Komitetui.

Adm.

Brigton, Mass. Dienoje J. Kugio varduvių, D. Vaškis užmanė, kad švečiai kiek paaukautų kankinias. Aukavo:

J. Schultze 50 c.; P. Klykunas, J. Bušman, P. Žukauskaitė, J. Vaškis, A. Lakačiauskis, J. Veselis, J. Petrutis, J. Kugis, D. Strukas ir V. Simkevičia— po 25 c.; A. Žukauskas ir D. Senkus— po 15 c. \$3.30. Atėmus krasos išlaidas, lieka \$3.23.

J. Kugis.

Pinigai gauti,

«Kovos» Adm.

Brooklyno lietuvių atyda

LSS. 19 kuopa išvien su Lietuvių Apšvietos Draugyste surengė paskaitas, kurios atsibus 23 d. Liepos, t. y. nedėlio 3 val. po pietų Glendale giraitė po num. 18. Skaitys J. Prkunas temoje «Kilimas socialistiškos idėjos»; paskui bus debatai ir draugiški pasikalbėjimai.

Užkiečia Bengėjai.

Philadelphijos Rašytojų Ratelio susirinkimas, atsibus 23

dieną Liepos, 2 val. po pietų, Fairmount Park. Teiksitės susirinkti pas Muziejų ir laukti kitų narių, tuomet susirasime atsakančią vietą ir aptarsime savo reikalus.

Visus užkviečia Komitetas.

Look Out! You'd better take care of Yourself

Galvos skaudėjimas, gerklės soper, skaudėjimai krūtinėje, sonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padėjimą jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

su lyg to, kaip yra nurodyta ant pakeilių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimū ir klastavimų, žiūrėk tik kad būtų **Inkaras** ir mūsų žiurėk.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York. Richter'io Pilišs yra geros nu vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Grazus prie laikrodėlio socialistiškas rėtelis su globu, broliškai sveikinandios dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkleliai vloskiu gatunku: paprasti—preke 5c, paausnoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami siuskit pinigų krasos ženkleliais arba Money Orderiu.

«Kovos» Administracija.

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Mass. Gen. Hospital
O.P.D. Boston, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St E. Xeter, N. H
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- M.K. ŽVINGILAS.
R.F.D. Simsbur Conn
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
48 Walnut St, New Haven, Conn.
- J. BINDOKAITIS.
Berry St Rochester N Y

Rusiškai-Amerikoniška
LINIJA

Vienatine be persedimo tarp
Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8 1/2 d. Rotterdama	11 1/2 d. Liepojų
III Klessa \$29 00	III kl. \$30 00
II Klessa 45,00	II klessa 47 00
I Klessa 52 00	I klessa 62 00

Lalvai iš New Yorko lėšina: „Birma“ — May 13; „Kursk“ — May 27; „Lithuania“ — June 10. Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.

Gen. Pass. Agent

27 Broadway New York.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James

Dentistai (kalba rusiškai)

203 East Broadway
New York, N.Y. Tel. 3123 Orchard

MOTERYS!

Čėdykit Pinigus,
Laiką ir Sveikatą
Nesikankinkite vasaros karščiuos su sunkiu, neparankiu prosu
Nusipirkit naujos galdynės prosą, jis gamina šilumą savyje vienodai.

Suprosinsite drapanas į pusę laiko su smagumu, geriau, parankiau ir desimti kartų pigiau negu pagal senovišką būdą; beto sudėysite savo brangią sveikatą, pajėgas ir nervus. Prosinimas bus jum smagumu vietoj kankynės. Prosas šildomas viduryje su gasolinu ar alkoholiu. Geresnis ir pigesnis negu gasu ar elektra šildomas. Nereikia laukti kol prosas įkais, nereikia begti nuo pečiaus prie stalo ir atgal, nesudeginsi drapanų. Prosas šildo vienodai visa laiką. Šilumą galima reguliuoti kaip norima. Už vieną centą šildo per penkis valandas. Nepavojingas, svarus, be atsidaivimo. Galima vartoti kur tik norima: viduj, lauke po medžiais, ant porčiaus ar kelionėje. Visuomet gatavas. Pilnai gvarantuotas Pigus. Užsimoka į tris mėnesius. Kaina tikta \$4.00.

THE J. ILGAUDAS NOVELTY CO.
1613 S. Halsted St., Dept. K, Chicago.

BUK
VYRAS

50,000
KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gult atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznudodijima krauju arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučru ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas savam namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnaas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialiskai lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesinai nekokių piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejima, aš norieju jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas..... Steitas.....

VYRAI AR JUS SERGATE IR KENČIATE?

EIKITE PAS DAKTARĄ B. ULANSKI

Jis yra specialistu vyrų ligose. Jis išgydis jus nuo: pultekio, užsiveržimo (stricture), puliavimo (gleet), brantų, užsinudodijimo kraujo, nustojimo vyriškumo, saužagystės, vericoeles, hidroceles. Gvarantuoju, jog išgydau kiekvieną ligonį. Patarimas už dyką. Ofiso val.: 9-11, 2-4 ir 7-9.

Dr. B. ULANSKI, 418 S. Broad st., Philadelphia, Pa.

Jei negalite ateiti, tai rašykite.

Naujas sceniškas veikalas
NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė.
Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiusta

Dr. KOLER, LIETUVIS GYDYTOJAS

Yra tai vienatnis gydytojas Pittsburge, diplomuotas Varšavoj, kuris turi suvirš 15 metų išbandymo gydyme visokių ligų. Išgydo visokias ligas, nepaisant iš kokios priežasties paeina, kaip po tai: Naktinius Trotijimus Sėklos, Syfilio, Triperio, Vyriškos pajėgos, taipgi gydo Savvališkas ligas. Jojo speciališkumas yra gydymas užsenėjusias ligas Nervų, Reumatizmo, Plaučių uždegimo, Nupuolės silpnybės ir Kraujo nubėgimą Užsenėjusias ligas kad ir nuo tėvų paeinančias. Per laiškų negyda.

Dr. KOLER 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
Adinos: nuo 9 iki 5 vakare. Nedėlloj nuo 9 iki 4 p.p.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Knygelė ūkėsystės popieru

Arba kaip tapti Suv. Valst. liečiu. Pats vardas jau ats... už ją, todėl daug nereikia kinti. Prekė tik 25c. Reik... laujantiems daugiau, nuleid... ma nuošimtis, Atsišaukite «Kovos» Administraciją.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. 18-leidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K.Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P.Kovas. Pusi. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grtelė, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtina minėtą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius raštas skaltydama darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiuskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.